

SPRAWOZDANIE ROCZNE Z DZIAŁALNOŚCI
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W MICHAŁOWICACH

za rok 2020

zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej*
(t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.)

Michałowice, kwiecień 2021

SPIS TREŚCI:

Rozdział I. Zakres działania Ośrodka, zasoby kadrowe oraz realizacja budżetu w 2020 r.	3
1. Zakres działania Ośrodka	3
2. Struktura organizacyjna Ośrodka oraz koszty jego utrzymania	4
2.1. Struktura organizacyjna i zatrudnienie w Ośrodku w 2020 r.	4
2.2. Koszty utrzymania Ośrodka w 2020 r.	9
3. Realizacja budżetu Ośrodka	10
3.1. Plan finansowy na 2020 rok	10
3.2. Wykonanie budżetu Ośrodka w 2020 roku	12
3.3. Dochody zrealizowane w 2020 roku	13
Rozdział II. Zadania zrealizowane przez Ośrodek w 2020 roku	15
4. System pomocy społecznej	15
4.1. Świadczenia pieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej	16
4.2. Świadczenia niepieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej	17
4.2.1. Praca socjalna	18
4.2.2. Specjalistyczne poradnictwo	18
4.2.3. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorujących psychicznie	19
4.2.4. Kierowanie i ponoszenie odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej	20
4.2.5. Inne świadczenia niepieniężne	20
5. System świadczeń dla rodzin	21
5.1. Świadczenia rodzinne oraz zasiłki dla opiekuna	21
5.2. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.	24
5.3. Świadczenia wychowawcze (program Rodzina 500+)	25
5.4. Karta Dużej Rodziny	26
5.5. Świadczenia „Dobry start”	27
5.6. Świadczenie „Za życiem”	28
6. Realizacja programów i projektów.	28
6.1. Pomoc udzielana w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”	28
6.2. Prowadzenie Klubu Senior+ „Przestrzeń Seniora” oraz Klubu Senior+ „Zawsze Młodzi” w ramach programu wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020	30
6.3. Realizacja rządowego programu „Wspieraj Seniora”	31
6.4. Realizacja zadań ujętych w Programie Wspierania Rodziny dla Gminy Michałowice na lata 2020 – 2022	31
6.5. Realizacja zadań ujętych w Programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy Michałowice na lata 2018-2020	34
6.6. Realizacja zadań ujętych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020	35
6.7. Realizacja projektu konkursowego finansowanego ze środków EFS „Nowe Perspektywy II”	36
Rozdział III. Inne zadania realizowane przez Ośrodek w 2020 roku	37
7. Centrum Wolontariatu „Wkręceni w Pomoc”	37
8. Edukacyjna opieka wychowawcza	37
9. Zaświadczenia w ramach programu „Czyste Powietrze”	37
10. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020	38
11. Prace społecznie użyteczne	38
12. Działania Ośrodka w okresie pandemii koronawirusa SARS-Cov-2	38
13. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami	39
14. Pozostałe zadania Ośrodka	39
Rozdział IV. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej – bilans potrzeb, kierunki działań w 2021 roku	40

Rozdział I. Ośrodek Pomocy Społecznej oraz realizacja budżetu

1. Zakres działalności Ośrodka

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach (GOPS) realizuje zadania, w szczególności w zakresie:

- 1) pomocy społecznej, zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o *pomocy społecznej* (tj.: Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.), z uwzględnieniem podziału na: zadania własne gminy, w tym o charakterze obowiązkowym oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej;
- 2) świadczeń wychowawczych, które realizowane są jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, zgodnie z ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o *pomocy państwa w wychowywaniu dzieci* (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 z późn. zm.);
- 3) świadczeń rodzinnych, które realizowane są jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o *świadczeniach rodzinnych* (tj.: Dz. U. z 2020, poz. 111);
- 4) świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowania w sprawie dłużników alimentacyjnych, które są wykonywane jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o *pomocy osobom uprawnionym do alimentów* (tj.: Dz. U. z 2020 r., poz. 808 z późn. zm.);
- 5) zasiłków dla opiekunów, które są wykonywane jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, zgodnie z ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o *ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów* (tj. Dz. U z 2020 r., poz. 1297 z późn. zm.);
- 6) przyznawania rodzinom wielodzietnym Karty Dużej Rodziny, zgodnie z ustawą z dnia 23 grudnia 2014 r. o *Karcie Dużej Rodziny* (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1348 z późn. zm.);
- 7) udzielania wsparcia kobietom i rodzinom z chorym i/lub niepełnosprawnym dzieckiem na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o *wsparciu kobiet i rodzin „Za życiem”* (tj.: Dz. U. z 2020 r. poz. 1329 z późn. zm.);
- 8) przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zgodnie z ustawą z dnia 25 lipca 2005 r. o *przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.); zadania w tym zakresie były realizowane w ramach *Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy Michałowice na lata 2017-2020*;
- 9) wsparcia rodzin, zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o *wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* (tj.: Dz. U. z 2020 r., poz. 821 z późn. zm.). Uchwałą Nr XVIII/113/2012 z dnia 29 marca 2012 r. Rada Gminy Michałowice wyznaczyła Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach jako podmiot właściwy do realizacji ww. zadania. Zadania w tym zakresie były realizowane w ramach *Programu Wspierania Rodzin dla Gminy Michałowice na lata 2020-2022*;
- 10) świadczenia „Dobry Start”, które są realizowane jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w *sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”* (Dz. U. z 2018 r., poz. 1061);
- 11) profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, należących do zadań własnych gminy, zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o *wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (tj.: Dz. U. z 2019 r., poz. 2277 z późn. zm.) oraz przeciwdziałania narkomanii, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o *przeciwdziałaniu narkomanii* (tj.: Dz. U. z 2020 r., poz. 2050),
- 12) prowadzenia postępowań o ustalenie prawa do pomocy materialnej o charakterze socjalnym, zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1327 z późn. zm.),
- 13) innych zadań – na podstawie uchwał Rady Gminy Michałowice, zawartych umów i porozumień.

2. Struktura organizacyjna Ośrodka oraz koszty jego utrzymania

2.1. Struktura organizacyjna i zatrudnienie w Ośrodku w 2020 roku

W związku z realizacją w latach 2018-2019 projektu pn. „Poza schematem – zmiana modelu funkcjonowania Ośrodka¹”, mającego na celu oddzielenie pracy administracyjnej od świadczenia pracy socjalnej oraz realizacji usług społecznych, dokonano zmian w strukturze organizacyjnej Ośrodka. Był to kolejny etap procesu wdrażania zamiany w naszym Ośrodku, w wyniku którego opracowano nowy Regulamin organizacyjny jednostki. Rok 2020 był pierwszym rokiem zapewnienia trwałości realizacji ww. projektu.

W § 5 Regulaminu Organizacyjnego jednostki ustalono następującą strukturę organizacyjną:

- Dyrektor,
- Zastępca Dyrektora,
- Sekcja Finansowo-Księgowa,
- Sekcja Organizacyjno-Kadrowa,
- Sekcja Aktywizacji i Integracji, obejmująca Zespoły:
 - Zespół ds. pracy socjalnej i asysty rodziny,
 - Zespół ds. świadczeń pomocy społecznej,
 - Zespół ds. koordynacji usług społecznych,
- Sekcja Świadczeń dla Rodzin,
- Punkt Wsparcia Rodziny,
- Klub Senior+ „Przestrzeń Seniora” w Masłomiącej,
- Klub Senior+ „Zawsze Młodzi” w Młodziejowicach,
- Centrum Wolontariatu „Wkręceni w Pomoc”,
- Klub Integracji Społecznej.

Największe zmiany wprowadzono w obrębie Sekcji Aktywizacji i Integracji (dawniej: Sekcja Pomocy Środowiskowej), wyodrębniając trzy zespoły².

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku w Ośrodku zatrudnionych było (w różnych okresach) ogółem **21 osób**, w wymiarze **19,25 etatu**. Stan zatrudnienia w Ośrodku w ubiegłym roku obrazuje tabela 1.

tabela 1. Stan zatrudnienia w Ośrodku na przestrzeni całego 2020 roku

l.p.	stanowisko	ilość osób	wymiar etatu	Uwagi
Kierownictwo				
1.	Dyrektor	1	1	
2.	Zastępca Dyrektora	1	1	pracownik zatrudniony na stanowisku Zastępcy Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach oraz w okresie od 1 lutego 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. Kierownika Klubów Senior+ „Przestrzeń Seniora” w Masłomiącej oraz „Zawsze Młodzi” w Młodziejowicach.
Sekcja Finansowo-Księgowa				
3.	Główny księgowy	1	1	
4.	referent ds. księgowości	1	1	
5.	pomoc administracyjna	1	1	pracownik zatrudniony w celu wzmocnienia pracy Sekcji w zakresie obsługi księgowej Ośrodka.
Sekcja Organizacyjno-Kadrowa				
6.	podinspektor	1	1	pracownik odpowiedzialny za obsługę kadrową Ośrodka oraz realizację spraw organizacyjno-administracyjnych

¹ współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, działanie 2.5 Skuteczna pomoc społeczna, Program Operacyjny Wiedza Edukacja, Rozwój

² Opis wprowadzonych zmian organizacyjnych zamieszczono na stronie 38 niniejszego sprawozdania.

7.	archiwistka	1	1	pracownik odpowiedzialny za obsługę składnicy akt jednostki, obsługę kancelaryjną oraz inne zadania o charakterze organizacyjnym
Sekcja Aktywizacji i Integracji				
8.	starszy pracownik socjalny* – Koordynator Sekcji	1	0,5	
Zespół ds. pracy socjalnej i asysty rodziny				
9.	starsi pracownicy socjalni	2	2	pracownicy Zespołu odpowiedzialni za prowadzenie pogłębionej pracy socjalnej z osobami i rodzinami
10.	asystenci rodziny	3	1,5	w tym: 1 pracownik przebywający w 2020 r. na urlopie wychowawczym. 1 pracownik zatrudniony do 31 stycznia 2020 r. 1 pracownik zatrudniony od 17 sierpnia 2020 r. (pracownicy Zespołu odpowiedzialni za prowadzenie pracy z rodzinami mającymi trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej).
Zespół ds. świadczeń pomocy społecznej				
11.	starsi pracownicy socjalni	3	3	pracownicy Zespołu odpowiedzialni za prowadzenie postępowania administracyjnego w sprawie ustalenia prawa do świadczeń pomocy społecznej
Zespół ds. koordynacji usług społecznych				
12.	starszy pracownik socjalny*	1	0,5	pracownik pełniący jednocześnie funkcję koordynatora Sekcji Aktywizacji i Integracji oraz zajmujący się koordynacją pracy GKRPA (na czas usprawiedliwionej nieobecności pracownika dotychczas realizującego zadanie). Pracownik wykonywał także zadania specjalisty ds. diagnoz w związku z realizacją projektu „Nowe Perspektywy II”.
13.	podinspektor	1	1	pracownik od 3 marca 2020 r. przybywał na długotrwałym zwolnieniu lekarskim, a następnie na urlopiach związanych z macierzyństwem.
14.	pomoc administracyjna**	1	1	pracownik zatrudniony w celu wzmocnienia pracy Ośrodka. W okresie 3 lutego do 31 grudnia 2020 r. zajmował się koordynacją zadań związanych z realizacją dożywiania, prac społecznie użytecznych, Karty Dużej Rodziny oraz usług opiekuńczych.
Sekcja Świadczeń dla Rodzin				
15.	inspektor ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	1	1	
16.	podinspektor	2	2	
17.	pomoc administracyjna**	1	0,75	w tym: W okresie od 1 stycznia 2020 r. do 2 lutego 2020 r. pracownik wykonywał obowiązki w ramach sekcji Świadczeń dla Rodzin. W okresie od 1 lipca 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. pracownik wspierał Sekcję Świadczeń dla Rodzin w zakresie rozpatrywania wniosków złożonych w ramach programu „Dobry Start”.
razem:		21	19,25	

* pracownik realizujący zadania w ramach dwóch Zespołów

** pracownika realizujący zadania w ramach dwóch Sekcji

Ponadto Ośrodek zatrudniał (w różnych czasookresach), w oparciu o umowy cywilnoprawne (w tym umowy zlecenia) **29 osób**, w tym:

- 3 specjalistów realizujących zadania w ramach *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020*, w tym 2 biegłych sądowych wydających opinię w przedmiocie uzależnień;
- 5 osób w ramach realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 5 osób realizujących zadania w ramach Klubu Senior+ „Przestrzeń Seniora” w Masłomiącej oraz Klubu Senior+ „Zawsze Młodzi” w Młodziejowicach, współfinansowanego ze środków *Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020* (w tym: instruktorzy zajęć i warsztatów);
- 1 osobę do realizacji zadań asystenta rodziny na czas nieobecności pracownika przebywającego na urlopie wychowawczym;

- 1 osobę do realizacji zadań w ramach Centrum Wolontariatu w Michałowicach „Wkręcenie w Pomoc”.
- 1 osoba do serwisu, konserwacji i nadzoru nad systemami informatycznymi, siecią komputerową oraz oprogramowaniem a także konfiguracji i aktualizacji systemu operacyjnego, ustawienia dostępu zdalnego na wszystkich stacjach roboczych w Ośrodku;
- 1 osobę do obsługi prawnej Ośrodka;
- 8 specjalistów zatrudnionych w ramach projektu „Nowe Perspektywy II” (koordynator projektu, koordynator Klubu Integracji Społecznej, doradca zawodowy, psycholog, coach, dwóch psychoterapeutów, pracownik socjalny opracowujący diagnozy uczestników).
- 4 specjalistów w ramach Punktu Wsparcia Rodziny.

Rozkład zatrudnienia w Punkcie Wsparcia Rodziny obrazuje tabela nr 2.

tabela 2. Wykaz kadry zatrudnionej w 2020 r. w ramach umów zleceń i umów na realizację zadania – Punkt Wsparcia Rodziny

l.p.	stanowisko/rodzaj zajęć	ilość osób	okres zatrudnienia
1	poradnictwo psychologiczne	1	2.01.2020 – 31.12.2020
2	poradnictwo prawne	2	2.01.2020 – 31.12.2020 2.01.2020 – 31.03.2020
3	psychoterapeuta	1	2.01.2020 – 09.01.2020 10.01.2020 – 30.06.2020 1.07.2020 – 31.12.2020
razem:		5	

Ośrodek zatrudniał także **11 osób** do świadczenia usług opiekuńczych dla mieszkańców naszej gminy (zawarto 18 umów zleceń) oraz **3 osoby** do świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób chorujących psychicznie (zawarto 4 umowy zlecenie), razem **14 osób**. Rozkład zatrudnienia w tym zakresie obrazuje tabela nr 3.

Ponadto, w okresie od 20 lipca do 31 grudnia 2020 r. Ośrodek współpracował z podmiotem ekonomii społecznej – **Spółdzielnią Socjalną Merchant**, prowadzącą działalność w zakresie usług opiekuńczych, która świadczyła usługi opiekuńcze dla **3 podopiecznych** Ośrodka (łącznie ok 638 godzin).

tabela 3. Wykaz osób zatrudnionych w 2020 r. w ramach umów-zleceń – usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorujących psychicznie

l.p.	stanowisko/rodzaj zajęć	ilość osób	okres zatrudnienia
1.	usługi opiekuńcze (do 42 godzin w miesiącu)	1	02.01.2020 – 30.06.2020
2.	usługi opiekuńcze (do 44 godzin w miesiącu)	1	02.01.2020 – 30.06.2020
3.	usługi opiekuńcze (do 28 godzin w miesiącu)		01.07.2020 – 31.12.2020
4.	usługi opiekuńcze (do 42 godzin w miesiącu)		03.02.2020 – 30.06.2020
5.	usługi opiekuńcze (do 42 godzin w miesiącu)		01.07.2020 – 31.12.2020
6.	usługi opiekuńcze (do 75 godzin w miesiącu)		01.09.2020 – 31.12.2020
7.	usługi opiekuńcze (do 56 godzin w miesiącu)		1
8.	usługi opiekuńcze (do 60 godzin w miesiącu)	01.07.2020 – 31.12.2020	
9.	usługi opiekuńcze (do 28 godzin w miesiącu)	03.08.2020 – 14.10.2020	
10.	usługi opiekuńcze (do 20 godzin w miesiącu)	28.12.2020 – 31.12.2020	
11.	usługi opiekuńcze (do 44 godzin w miesiącu)	1	02.01.2020 – 19.02.2020

12.	usługi opiekuńcze (do 88 godzin w miesiącu)		02.01.2020 – 19.02.2019
13.	usługi opiekuńcze (do 50 godzin w miesiącu)	1	02.01.2020 – 30.06.2020
14.	usługi opiekuńcze (do 50 godzin w miesiącu)		01.07.2020 – 31.12.2020
15.	usługi opiekuńcze (do 44 godzin w miesiącu)		02.01.2020 – 30.06.2020
16.	usługi opiekuńcze (do 46 godzin w miesiącu)		01.07.2020 – 31.12.2020
17.	usługi opiekuńcze (do 42 godzin w miesiącu)		04.06.2020 – 30.06.2020
18.	usługi opiekuńcze (do 45 godzin w miesiącu)		01.07.2020 – 31.12.2020
19.	usługi opiekuńcze (do 46 godzin w miesiącu)		14.07.2020 – 31.12.2020
20.	usługi opiekuńcze (do 132 godzin w miesiącu)	1	02.01.2020 – 30.06.2020
21.	usługi opiekuńcze (do 138 godzin w miesiącu)		01.07.2020 – 31.12.2020
22.	usługi opiekuńcze (do 42 godzin w miesiącu)		02.01.2020 – 05.05.2020
23.	usługi opiekuńcze (do 22 godzin w miesiącu)		01.09.2020 – 18.09.2020
24.	usługi opiekuńcze (do 88 godzin w miesiącu)	1	02.01.2020 – 30.06.2020
25.	usługi opiekuńcze (do 92 godzin w miesiącu)		01.07.2020 – 31.12.2020
26.	usługi opiekuńcze (do 110 godzin w miesiącu)	1	02.01.2020 – 23.01.2020
27.	usługi opiekuńcze (do 30 godzin w miesiącu)		02.01.2020 – 28.01.2020
28.	usługi opiekuńcze (do 20 godzin w miesiącu)	1	02.01.2020 – 11.02.2020
29.	usługi opiekuńcze (do 20 godzin miesięcznie)	1	18.02.2020 – 30.06.2020
30.	usługi opiekuńcze (do 20 godzin miesięcznie)		01.07.2020 – 31.12.2020
31.	usługi opiekuńcze (do 44 godzin miesięcznie)	1	02.01.2020 – 30.06.2020
32.	usługi opiekuńcze (do 46 godzin miesięcznie)		01.07.2020 – 31.12.2020
33.	usługi opiekuńcze (do 75 godzin miesięcznie, od 1.12.2020 r. do 90 h)		03.08.2020 – 31.12.2020
34.	specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorujących psychicznie (do 40 godzin miesięcznie)	1	02.01.2020 – 30.06.2020
35.	specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorujących psychicznie (do 40 godzin miesięcznie)		01.07.2020 – 31.12.2020
36.	specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorujących psychicznie (do 44 godzin miesięcznie)	1	02.01.2020 – 04.05.2020
37.	specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorujących psychicznie (do 27 godzin miesięcznie)	1	12.03.2020 – 30.06.2020
razem opiekuni		14	
razem umowy		22	

Wzmocnienie kadry Ośrodka o ww. specjalistów, spowodowane było m.in. koniecznością zapewnienia odpowiedniej jakości realizowanych zadań oraz prawidłowym zabezpieczeniem przedsięwzięć, wynikających w szczególności z:

- realizacji zadania związanego z prowadzeniem na terenie gminy Michałowice Klubu Senior+ „Przestrzeń Seniora” w Masłomiącej oraz Klubu Senior+” Zawsze Młodzi” w Młodziejowicach, współfinansowanego ze środków w ramach Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2015-2020.
- realizacji projektu pn. „Nowe Perspektywy II”, finansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, którego celem jest aktywizacja społeczno-zawodowa beneficjentów systemu pomocy społecznej,
- realizacji Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy Michałowice na lata 2018-2020 oraz Program Wspierania Rodzin dla Gminie Michałowice na lata 2020-2022, w tym działalności Punktu Wsparcia Rodziny (rozszerzenie oferty wsparcia świadczonego przez specjalistów w nim zatrudnionych) oraz zatrudnienia asystenta rodziny,
- konieczności zapewnienia zapotrzebowania na usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorujących psychicznie dla mieszkańców gminy, którzy wymagają tej formy pomocy.

Doskonalenie zawodowe, rozwój umiejętności i kompetencji zawodowych pracowników Ośrodka

Pracownicy naszego Ośrodka, stosownie do zgłaszanych przez siebie potrzeb, podnosili w 2020 r. swoje kwalifikacje biorąc udział w ok. **18 różnych szkoleniach**, m.in. z zakresu świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, funduszu alimentacyjnego, karty dużej rodziny, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, pracy z rodziną oraz dzieckiem uwikłanymi w przemoc, doskonalenia kompetencji psychologiczno-pedagogicznych kadry pomocy społecznej, dokumentacji asystenta rodziny a także z prawa pracy, i innych. Z uwagi na trwającą w kraju pandemię koronawirusa były to w znacznym stopniu szkolenia realizowane online za pośrednictwem dostępnych kanałów komunikacji.

Ponadto dwóch pracowników Ośrodka w 2020 r. ukończyło także, we własnym zakresie, 2-semesterne studia podyplomowe z prawa pracy, wzbogacając jakość wykonywanej przez siebie pracy.

tabela 4. Wykaz szkoleń, w których uczestniczyli pracownicy Ośrodka w 2020 r.

l.p.	tytuł szkolenia	ilość osób	koszt ogólny
1	Procedury ŚR, FA, 500 PLUS w czasach pandemii COVID-19 oraz zmiany w dochodach	2	938,00 zł
2	Procedury postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego.	1	439,00 zł
3	Świadczenia Rodzinne oraz Świadczenie Wychowawcze 500 PLUS z uwzględnieniem COVID-19 oraz Tarcz Antykryzysowych	1	449,00 zł
4	KDR- praktyczne podejście do wprowadzonych zmian. Jak radzić sobie w sytuacjach problematycznych? Czy Karta Dużej Rodziny należy się rodzinom zastępczym? SI KR D – co robić w przypadku błędów systemu? Jakie są obowiązki urzędnika wydającego KDR – jakie konsekwencje przekroczenia uprawnień?	1	359,00 zł
5	Prawo pracy w jednostkach samorządu terytorialnego – z uwzględnieniem sytuacji stanu epidemii COVID-19	1	285,00 zł
6	Studia podyplomowe – prawo pracy	2	koszt własny pracownika
7	Prawo pracy w dobie COVID-19	1	bezpłatne
8	Specjalista ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi	1	399,00 zł
9	Programy profilaktyczne – jak tworzyć i realizować, wraz z aspektami prawnymi oraz profilaktyką wypalenia zawodowego.	1	bezpłatne
10	Współpraca w zespołach interdyscyplinarnych i grupach roboczych oraz aspekty prawne wraz z profilaktyką wypalenia zawodowego	1	bezpłatne
11	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	1	199,00 zł
12	Trudne sprawy w pomocy społecznej	1	200,00 zł
13	Praca z dzieckiem z rodziny uwikłanej w przemoc, aspekty prawne wraz z profilaktyką wypalenia zawodowego.	1	bezpłatne
14	Praca z rodziną uwikłaną w przemoc w kontekście chorób psychicznych członków rodziny, wraz z aspektami prawnymi oraz profilaktyką wypalenia zawodowego.	1	bezpłatne

15	„Niezbędnik psychologiczny” w pracy gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych – czyli jak skutecznie prowadzić pracę motywującą z klientami z wykorzystaniem metod stosowanych w Dialogu Motywującym.	2	780,00 zł
16	Działamy profilaktycznie -przeciw przemocy	1	bezpłatne
17	Zachowania agresywne- jak sobie z nimi radzić	2	200,00 zł
17	Dokumentacja asystenta rodziny	1	320,00 zł
18	Doskonalenie kompetencji psychologiczno-pedagogicznych kadry pomocy społecznej	2	bezpłatne
razem:		24	4 568,00 zł

Pracownicy Sekcji Aktywizacji i Integracji (tj. pracownicy socjalni i asystenci rodzin) uczestniczyli ponadto w 2020 r. w superwizji grupowej, prowadzonej w cyklu comiesięcznych spotkań (ok. 36 godzin).

2.2. Koszty utrzymania Ośrodka w 2020 r.

W 2020 roku Gmina Michałowice na zadanie własne o charakterze obowiązkowym, jakim jest „(...) *utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenie pracowników*” (art. 17 ust. 1 pkt 18 ustawy o pomocy społecznej), zabezpieczyła w budżecie Ośrodka kwotę **1 274 464,43 zł**.

Wykonanie za 2020 rok, w zakresie kosztów utrzymania jednostki, wyniosło **1 266 183,27 zł**, co stanowiło **5,87%** ogólnej kwoty, jaką wydatkował Ośrodek na realizację zadań własnych Gminy oraz zadań zleconych z budżetu państwa, tj. kwoty **21 556 809,94 zł**, w ramach realizacji planu finansowego w działach 851, 852 i 855.

Dotacja z budżetu państwa stanowiła kwotę **92 067 zł**, tj. **7,27%** ogólnych kosztów utrzymania jednostki, którą przeznaczono, zgodnie z treścią porozumień zawartych z Wojewodą Małopolskim na:

- wsparcie ośrodka w zakresie obsługi zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez gminę oraz zadań własnych dotowanych z budżetu państwa (art. 17 ust. 1 pkt 3, 4, 14, 19, 20, art. 18 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej) – 75 732 zł,
- wsparcie ośrodka w zakresie obsługi zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez gminę oraz zadań własnych dotowanych z budżetu dodatek 250 zł – 16 335 zł.

Ze środków własnych gminy Michałowice pokryto m.in.:

- wynagrodzenia osobowe i pochodne – 1 101 236,81 zł;
- wynagrodzenia bezosobowe – 36 277,98 zł;
- zakup materiałów i wyposażenia – 44 604,23 zł;
- koszty ogrzewania, wody, prądu – 4 514,90 zł;
- zakup usług zdrowotnych (badania wstępne, okresowe) – 1 726,90 zł
- zakup usług pozostałych (usługi pocztowe, dostosowanie Ośrodka do pracy zdalnej) – 30 310,79 zł;
- zakup usług telefonii stacjonarnej, komórkowej, Internet – 7 791,47 zł;
- ryczałty samochodowe i podróże służbowe krajowe – 7 586,28 zł;
- szkolenia pracowników – 3 434 zł;
- odsetki od wpłat z tytułu pozostałych podatków i opłat – 21 zł;
- odpis na ZFŚS – 28 679,81 zł.

Wzrost kosztów utrzymania Ośrodka, w stosunku do lat poprzednich, wynika z faktu realizacji dwóch ogromnych zadań, tj. programu „Rodzina 500 plus” (po jego rozszerzeniu na wszystkie dzieci bez badania dochodu rodziny) oraz programu „Dobry Start”, prowadzenia 2 Klubów Seniora, realizacji projektu konkursowego finansowanego ze środków EFS oraz konieczności doposażenia Ośrodka w laptopy celem przygotowania jednostki do pracy zdalnej/hybrydowej w sytuacji trwającej w kraju pandemii koronawirusa SARS-Cov-2.

Wykorzystywany majątek:

- grunty – 95 897,00 zł brutto;
- budynki i budowle – 586 767,05 zł brutto;
- wartości niematerialne i prawne – 34 806,94 zł brutto.

3. Realizacja budżetu Ośrodka

Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w 2020 roku finansowana była ze środków:

- a) budżetu Gminy Michałowice,
- b) budżetu państwa (dotacje celowe),
- c) dotacji z budżetu Starosty Krakowskiego,
- d) na realizację projektów, finansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (dotacja rozwojowa)

3.1. Plan finansowy na 2020 rok

Zgodnie z Uchwałą Budżetową Gminy Michałowice na rok 2020 (Uchwała nr XVIII/133/2019 Rady Gminy Michałowice z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie budżetu Gminy Michałowice na rok 2020) plan finansowy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach został ustalony w kwocie w **18 738 636,43 zł**.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. wysokość budżetu była kilkakrotnie zmieniana zarządzeniami Wójta Gminy Michałowice na łączną kwotę **3 140 857,71 zł**.

Ostatecznie plan finansowy Ośrodka po zmianach, na dzień 31 grudnia 2020 roku, wyniósł **21 879 494,14 zł**, z czego środki z budżetu Gminy stanowiły kwotę **2 318 782,19 zł** a dotacje z budżetu państwa **19 375 285,47 zł**.

Na realizację zadań własnych, finansowanych w całości ze środków budżetu Gminy Michałowice, Ośrodek w dysponował następującymi środkami:

tabela 5. Plan finansowy na 2020 r. na realizację zadań własnych, finansowanych w całości z budżetu Gminy Michałowice

Dział 851 – Ochrona zdrowia	
– rozdz. 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi	40 000,00 zł
Dział 852 – Pomoc społeczna	
– rozdz. 85202 – domy pomocy społecznej	338 634,00 zł
– rozdz. 85205 – zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	40 000,00 zł
– rozdz. 85214 – zasiłki i pomoc w naturze (zasiłki celowe)	73 082,31 zł
– rozdz. 85214 – zasiłki i pomoc w naturze (wydatki związane z covid-19)	634,69 zł
– rozdz. 85228 – usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze (własne)	176 010,00 zł
– rozdz. 85295 – pozostała działalność (świadczenia społeczne – noclegownie, schroniska)	11 320,00 zł
– rozdz. 85295 – pozostała działalność (Centrum Wolontariatu)	19 672,00 zł
Dział 855 – Rodzina	
– rozdz. 85508 – współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	7 070,00 zł
– rozdz. 85510 – współfinansowanie pobytu dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej	46 530,00 zł
razem	752 953,00 zł

Na realizację zadań własnych gminy, **dofinansowanych ze środków budżetu państwa**, Ośrodek dysponował następującymi środkami:

tabela 6. Plan finansowy na 2020 r. na realizację zadań własnych, dofinansowanych ze środków budżetu państwa

Dział 852 – Pomoc społeczna		
	ogółem	w tym środki gminy
– rozdz. 85213 – składki na ubezpieczenie zdrowotne (od zasiłku stałego)	15 804,34 zł	3 755,00 zł
– rozdz. 85214 – zasiłki i pomoc w naturze (zasiłki okresowe)	81 202,01 zł	0,00 zł
– rozdz. 85216 – zasiłki stałe	145 785,50 zł	4 793,00 zł
– rozdz. 85219 – ośrodek pomocy społecznej	1 308 867,43 zł	1 216 800,43 zł
– rozdz. 85230 – program „Posiłek w szkole i w domu”	227 974,88 zł	84 000,00 zł
– rozdz. 85295 – pozostała działalność (kluby seniora)	239 917,54 zł	184 328,00 zł
– rozdz. 85295 – pozostała działalność (Wspieraj Seniora)	24 601,00 zł	5 000,00 zł
Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza		
– rozdz. 85415 – pomoc materialna na uczniów	10 926,00 zł	3 926,00 zł
Dział 855 – Rodzina		
– rozdz. 85504 – wspieranie rodziny (w tym asystent rodziny)	63 226,76 zł	63 226,76 zł
	razem	2 118 305,46 zł
		1 565 829,19 zł

Na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, **finansowanych w całości ze środków budżetu państwa** Ośrodek dysponował następującymi środkami:

tabela 7. Plan finansowy na 2020 r. na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, finansowanych ze środków budżetu państwa

Dział 852 – Pomoc społeczna	
– rozdz. 85228 – specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorujących psych.	19 055,40 zł
Dział 855 – Rodzina	
– rozdz. 85501 – świadczenia wychowawcze	15 596 549,53 zł
– rozdz. 85502 – świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny	2 646 775,08 zł
– rozdz. 85503 – Karta Dużej Rodziny	770,05 zł
– rozdz. 85504 – wspieranie rodziny (program „Dobry start”)	542 500,00 zł
– rozdz. 85510 – składki na ubezpieczenie zdrowotne – świad. pielęgn., specjalny zasiłek opiekuńczy	17 159,14 zł
	razem
	18 822 809,20 zł

Ponadto Ośrodek w Michałowicach, na mocy następujących umów i porozumień dysponował ogólną kwotą **185 426,48 zł**, w tym na mocy:

- 1) Porozumienia nr FSŁ.612.04.2020 z dnia 24 lutego 2020 r. w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych, zawartego przez Gminę Michałowice ze Starostą Krakowskim, dysponował kwotą **5 000 zł**,
- 2) Umowy nr RPMP.09.01.01-12-0063/18-00 z dnia 14 września 2018 r. o dofinansowanie projektu pn. „Nowe Perspektywy II”, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa 9. Region spójny społecznie, Działanie 9.1 Aktywna integracja, Poddziałanie 9.1.1 Aktywna integracja – projekty konkursowe wyłącznie dla OPS/PCPR – **168 729,28 zł**,
- 3) Umowy o udzielenie pomocy finansowej nr PS-WR-3D-431-1-48/20 w ramach projektu „Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin”, finansowanego ze środków

Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020, zawartej z Województwem Małopolskim – **11 697,20 zł**.

- 4) Umowy nr 615/OPS/2020 zawartej z Wojewodą Małopolskim „Wspieraj Seniora” – dysponował kwotą **24 601 zł**, z czego dotacja stanowiła kwotę **19 601 zł**, przy czym ta kwota została już uwzględniona w kwocie ujętej w rozdz. 85295 – pozostała działalność.

3.2. Wykonanie budżetu Ośrodka w 2020 roku

Środki finansowe ujęte w planie finansowym, zarówno na realizację zadań zleconych, jak i własnych, zabezpieczyły potrzeby przewidziane do realizacji w 2020 roku.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. budżet Ośrodka został zrealizowany w **98,51%**. Wydatkowano łącznie kwotę **21 556 809,94 zł**, w tym:

- środki własne: **2 120 355,88 zł** (91,14% wykonania założonego budżetu ze środków własnych),
- środki z dotacji budżetu państwa: **19 295 036,27 zł** (99,59% planu dotacji),
- środki z dotacji rozwojowej w związku z realizacją projektu pn. „Nowe Perspektywy II”, w ramach Działania 9.1 Aktywna integracja, Poddziałanie 9.1.1 Aktywna integracja – projekty konkursowe wyłącznie dla OPS/PCPR – **129 767,74 zł** (100% planu),
- środki z dotacji w związku z realizacją zadania w ramach projektu „Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin”, finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020, zawartej z Województwem Małopolskim – **11 650,05 zł**.

Wydatki uwzględniające podział na zadania własne i zlecone oraz podział na główne zadania został przedstawiony w poniższej tabeli.

tabela 8. Wydatki w układzie zadaniowym w 2020 r.

rozdział	Wyszczególnienie	plan (po zmianach)	kwota wydatkowana	% realizacji planu
ZADANIA WŁASNE				
Dział 851 – Ochrona zdrowia				
85154	zwalczanie alkoholizmu	40 000,00 zł	39 221,00 zł	98
Dział 852 – Pomoc społeczna				
85202	domy pomocy społecznej	338 634,00 zł	338 633,59 zł	100
85205	zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	40 000,00 zł	37 207,60 zł	93,02
85213	składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające z. stały <i>w tym dotacja</i>	15 804,34 zł <i>12 049,34 zł</i>	12 391,94 zł <i>12 049,34 zł</i>	78,41 <i>100</i>
85214	zasiłki i pomoc w naturze (z. celowe, z. okresowe) <i>w tym dotacja</i>	154 919,01 zł <i>81 202,01 zł</i>	139 562,26 zł <i>80 849,01 zł</i>	90,09 <i>99,57</i>
85216	zasiłki stałe <i>w tym dotacja</i>	145 785,50 zł <i>140 992,50 zł</i>	141 128,36 zł <i>140 896,68 zł</i>	96,81 <i>99,93</i>
85219	ośrodek pomocy społecznej <i>w tym dotacja</i>	1 308 867,43 zł <i>92 067,00 zł</i>	1 266 183,27 zł <i>92 067,00 zł</i>	97 <i>100</i>
85228	usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	176 010,00 zł	164 867,08 zł	93,67
85230	posiłek w szkole i w domu <i>w tym dotacja</i>	227 974,88 zł <i>143 974,88 zł</i>	187 435,10 zł <i>143 009,28 zł</i>	82 <i>99,33</i>
85295	pozostała działalność – prace społecznie użyteczne	5 000,00 zł	4 026,04 zł	80,52
85295	pozostała działalność – kluby seniora	239 917,54 zł	137 234,15 zł	57,20

	<i>w tym dotacja</i>	55 589,54 zł	46 807,66	68,44
85295	pozostała działalność – noclegownie, schroniska	11 320,00 zł	11 220,97 zł	99,13
85295	program „Wspieraj seniora” <i>w tym dotacja</i>	24 601,00 zł 19 601,00 zł	18 377,85 zł 14 702,28	74,70 75,07
85295	Centrum Wolontariatu „Wkręceni w Pomoc”	19 672,00 zł	13 866,31 zł	78,49
85295	projekt „Nowe Perspektywy II”	168 729,28 zł	168 729,28 zł	100
Dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej				
85395	pozostała działalność – kooperacje przeciw COVID	11 697,20 zł	11 650,05 zł	99,60
Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza				
85415	pomoc materialna dla uczniów <i>w tym: dotacja</i>	10 926,00 zł 7 000,00 zł	10 925,80 zł 7 000,00 zł	100 100
Dział 855 – Rodzina				
85504	wspieranie rodziny, <i>w tym: dotacja</i>	63 226,76 zł 0,00 zł	49 967,36 zł 0,00 zł	79,03 0,00
85508	współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	7 070,00 zł	0,00 zł	0
85510	współfinansowanie pobytu dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej	46 530,00 zł	46 526,91 zł	79,03
ZADANIA ZLECONE Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ				
85228	specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorujących psychicznie	19 055,40 zł	18 790,16 zł	98,61
85501	świadczenia wychowawcze	15 596 549,53 zł	15 596 549,53 zł	100
85502	świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny	2 646 775,08 zł	2 581 886,57 zł	97,55
85503	Karta Dużej Rodziny	770,05 zł	770,05 zł	100
85504	wspieranie rodziny (program „Dobry start”)	542 500,00 zł	542 499,57 zł	100
85513	składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne	17 159,14 zł	17 159,14 zł	100
ogółem:		21 879 494,14 zł	21 556 809,94 zł	98,51

3.3. Dochody zrealizowane w 2020 roku

W 2020 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach realizował dochody w obrębie następujących zadań, ujętych w poniższej tabeli:

tabela 9. Dochody zrealizowane przez Ośrodek w 2020 r.

I.p.	Zadanie	kwota dochodu
1.	zwrot kosztów utrzymania w domach pomocy społecznej, ponoszonych zastępczo przez Gminę Michałowice	0,00 zł
2.	odpłatność za wykonywane przez opiekunki usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorujących psychicznie (5%)	38 431,09 zł
3.	zwrot przez dłużników alimentacyjnych zaległości z tytułu wypłaconych świadczeń – ogółem:	42 484,67 zł
A	<i>w tym do budżetu państwa</i>	34 112,96 zł
B	<i>w tym do budżetu gminy</i>	8 371,71 zł
4.	zwrot do budżetu państwa nienależnie pobranych świadczeń (św. rodzinne i wychowawcze)	8 298,09 zł
5.	odsetki od nienależnie pobranych świadczeń	1 484,42 zł
6.	zwrot do budżetu gminy nienależnie pobranych świadczeń	0,00 zł

7.	odsetki od środków na rachunkach bankowych	247,98 zł
8.	wpływy z różnych opłat (5% obsługi KDR)	11,62 zł
9.	inne dochody	33 514,63 zł
ogółem (1+2+3+4+5+6+7+8+9):		124 472,50 zł
w tym do budżetu gminy (2+3b+5+6+7+8+9):		82 061,45 zł

Realizacja dochodów w 2020 roku zamknęła się kwotą **124 472,50 zł**, z czego do budżetu państwa przekazano kwotę **42 411,05 zł**, a do budżetu gminy **82 061,45 zł**

Analiza tabeli nr 10, dotyczącej realizacji dochodów na przestrzeni lat 2016-2020 wskazuje znaczący wzrost wartości dochodów, zarówno w kwocie ogółem, jak i tych odprowadzanych do budżetu Gminy Michałowice – o **378%** w 2020 r. w stosunku do 2016.

tabela 10. Dochody zrealizowane przez Ośrodek w latach 2016 – 20120

l.p.	Zadanie	kwota dochodu				
		2016	2017	2018	2019	2020
1.	zwrot kosztów utrzymania w domach pomocy społecznej, ponoszonych zastępczo przez Gminę Michałowice	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
2.	odpłatność za wykonywane przez opiekunki usługi opiekuńcze	7 884,08 zł	18 774,48 zł	20 912,50 zł	28 001,98 zł	38 431,09 zł
3.	zwrot przez dłużników alimentacyjnych zaległości z tytułu wypłaconych świadczeń – ogółem:	35 571,49 zł	59 586,95 zł	54 595,74 zł	42 141,37 zł	42 484,67 zł
A	<i>w tym do budżetu państwa</i>	26 970,52 zł	43 305,56 zł	42 105,10 zł	34 946,91 zł	34 112,96 zł
B	<i>w tym do budżetu gminy</i>	8 600,97 zł	16 281,39 zł	12 490,64 zł	7 194,46 zł	8 371,71 zł
4.	zwrot do budżetu państwa nienależnie pobranych świadczeń (św. rodzinne i od 2016 r. św. wychowawcze)	5 269,09 zł	18 740,90 zł	6 196,39 zł	8 001,17 zł	8 298,09 zł
5.	odsetki od nienależnie pobranych świadczeń	822,07 zł	1 302,40 zł	445,94 zł	1 543,92 zł	1 484,42 zł
6.	zwrot do budżetu gminy nienależnie pobranych świadczeń	2 435,83 zł	230,10 zł	0,00 zł	46,56 zł	0,00 zł
8.	odsetki od środków na rachunkach bankowych	595,80 zł	303,66 zł	369,26 zł	919,93 zł	247,98 zł
9.	wpływy z różnych opłat (5% obsługi KDR)	0,00 zł	0,00 zł	1,87 zł	3,31 zł	11,62 zł
10.	inne dochody	298,38 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	33 514,63 zł
ogółem (1+2+3+4+5+6+7+8):		52 814,65 zł	98 938,49 zł	82 638,45 zł	80 658,24 zł	124 472,50 zł
w tym do budżetu gminy:		21 199,05 zł	36 892,03 zł	34 336,96 zł	37 710,16 zł	82 061,45 zł

Rozdział II. Zadania zrealizowane przez Ośrodek w 2020 roku

4. System pomocy społecznej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2020 roku objął wsparciem (świadczeniami bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę i źródło finansowania, w tym pracą socjalną) **206 rodzin**, w których żyło **515 osób**, przy czym z pomocy finansowej i rzeczowej skorzystały **147 rodzin**, w których żyło **367 osób**. Gminę Michałowice, według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r., zamieszkiwało **10 546 osób**. Tym samym należy stwierdzić, iż **4,88%** ogółu mieszkańców gminy zostało objętych pomocą (a 3,48% ogółu mieszkańców w przypadku rodzin korzystających tylko ze wsparcia finansowego i rzeczowego).

Beneficjentami pomocy społecznej były głównie osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym.

Poniższa tabela (nr 11) obrazuje liczbę osób objętych pomocą społeczną w latach 2014-2020. W tym miejscu należy zaznaczyć, iż na przestrzeni ostatnich trzech lat obserwowano tendencję malejącą w zakresie liczby rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka w Michałowicach – o **83 rodziny**, tj. o **31,57%** w 2020 roku w stosunku do roku 2018. Na ten stan rzeczy wpływ ma m.in. realizacja programu „Rodzina 500 plus”, z którego skorzystały w ubiegłym roku **1 664 rodziny** mieszkające na terenie gminy Michałowice.

tabela 11. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2014 – 2019

rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
liczba rodzin	281	233	266	220	183	207	206
liczba osób w rodzinach	621	709	706	546	460	539	515
w tym:							
liczba rodzin (same świadczenia)	186	163	153	141	134	148	147

W 2020 r., w ramach systemu pomocy społecznej, wydano **712 decyzji administracyjnych**, kończących postępowania w sprawach dotyczących różnego rodzaju świadczeń, do których stosuje się przewidzianą w ustawie o pomocy społecznej procedurę. Świadczenia przyznawane są w formie pieniężnej lub niepieniężnej, na wniosek samej osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego lub innej osoby, za jej zgodą, w tym:

- 66 decyzji przyznających zasiłki okresowe, 8 decyzji zmieniających i 7 uchylających,
- 7 decyzji przyznających prawo do zasiłku stałego, 5 decyzji zmieniających oraz 1 umarzająca,
- 42 decyzje przyznające świadczenie z pomocy społecznej w postaci usług opiekuńczych, 10 decyzji zmieniających, 10 uchylających prawo oraz 1 odmowna,
- 167 decyzji przyznających zasiłki celowe (58) oraz specjalne zasiłki celowe (109), 1 decyzja odmawiająca prawa do zasiłku celowego specjalnego,
- 220 decyzji przyznających prawo do zasiłków celowych na zakup żywności w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, 1 decyzja omawiająca prawa do zasiłku celowego ze względu na przekroczenie kryterium dochodowego i 3 decyzje uchylające,
- 65 decyzji przyznające pomoc w postaci gorącego posiłku w szkołach, w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz 56 uchylających ww. prawo; 2 odmowne
- 1 decyzja przyznająca prawo do świadczeń opieki zdrowotnej,
- 1 decyzja w sprawie skierowania do domu pomocy społecznej, 1 umarzająca,
- 1 decyzji o ustaleniu odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, 13 decyzji w sprawie zmiany odpłatności za pobyt,
- 3 decyzje przyznająca prawo do schronienia, 1 uchylająca,
- 1 decyzja przyznająca zasiłek celowy ze względu na zdarzenie losowe,

- 14 decyzji przyznających prawo do stypendium szkolnego, 9 odmownych,
- 2 decyzje na zasiłki szkolne.

Pracownicy socjalni Ośrodka przeprowadzili **389** wywiadów środowiskowych z zachowaniem reżimu sanitarnego (w tym: **74** wywiadów pełnych, **315** wywiady aktualizacyjne), w tym **247** w sposób elektroniczny za pomocą terminali mobilnych.

W 2020 roku średnio na jednego pracownika przypadało **ok. 130 wywiadów rocznie**, a każdy z pracowników miał pod swoją opieką **ok. 49 środowisk** (gospodarstw domowych), z którymi spotykał się wielokrotnie w celu świadczenia pomocy i wsparcia w zakresie rozwiązywania ich problemów.

To, co istotne to fakt, że w związku z pandemią koronawirusa SARS-Cov-2, ustalenie sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej takich osób następowało w 2020 r., w okresach kiedy ośrodki pomocy społecznej pracowały w trybie zdalnym, na podstawie rozmowy telefonicznej z pracownikiem socjalnym oraz analizy dokumentacji.

Zgodnie z nowelizacją specustawy o *zapobieganiu, przeciwdziałaniu i zwalczaniu COVID-19*, przyznanie świadczeń, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, w szczególności osobie/rodzinie, która została poddana kwarantannie, w związku z podejrzeniem zakażenia lub domowej izolacji sanitarnej, nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego w dotychczasowej formie.

Ustalenie sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej takich osób może nastąpić na podstawie rozmowy telefonicznej z pracownikiem socjalnym oraz niezbędnej dokumentacji (w tym zaświadczeń i oświadczeń), uzyskanej od osoby/rodziny ubiegającej się o pomoc lub informacji udostępnionych przez podmioty, o których mowa w art. 105 ustawy o pomocy społecznej.

Pomoc społeczna kierowana jest do osób lub rodzin dotkniętych różnymi dysfunkcjami. Najczęstszym powodem korzystania z pomocy społecznej w 2020 r. były długotrwała choroba, niepełnosprawność oraz ubóstwo. Kryterium dochodowe, uprawniające do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej wynosi:

- dla osoby samotnie gospodarującej – **701 zł**,
- dla osoby w rodzinie – **528 zł**,
- kwota dochodu z 1 ha przeliczeniowego – **308 zł**.

4.1. Świadczenia pieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Do świadczeń pieniężnych realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach w 2020 r. należały:

- zasiłek stały,
- zasiłek okresowy
- zasiłek celowy oraz specjalny zasiłek celowy.

W ramach realizacji zadań zawartych w art. 17 i art. 18 ustawy o *pomocy społecznej*, przyznano prawo do następujących świadczeń:

- **zasiłki stałe**

Zasiłek stały jest świadczeniem obligatoryjnym, przysługującym osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym lub znacznym, spełniającym jednocześnie kryterium dochodowe. Jego maksymalna wysokość wynosi **645 zł**.

W 2020 roku Ośrodek, w ramach posiadanego planu w wysokości 145 785,50 zł, przyznał i wypłacił świadczenie z pomocy społecznej w formie zasiłku stałego **24 osobom** posiadającym orzeczenie o stopniu niepełnosprawności umiarkowanym i znacznym (w tym: 22 osobom z umiarkowanym stopniem

niepełnosprawności, 2 osobom ze stopniem znacznym oraz 2 osobom z tytułu wieku), na łączną kwotę **141 128,36 zł**. Zakładany plan wykonano na poziomie **96,81%**.

- **zasiłki okresowe**

Zasiłek okresowy to świadczenie o charakterze obligatoryjnym, przysługujące w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Przyznawany jest osobom i rodzinom, których dochód jest niższy od kryterium dochodowego.

W roku ubiegłym świadczeniami w postaci zasiłków okresowych objętych było **45 rodzin**, w których żyło **86 osób**. Wyplacono łącznie 379 świadczeń na ogólną kwotę **80 949,01 zł**.

Zasiłki okresowe przyznawane były w szczególności z powodu bezrobocia (13 rodzin na kwotę 48 388 zł), długotrwałej choroby (7 rodzin na kwotę 6 533 zł) oraz niepełnosprawności (16 rodzin na kwotę 4 228 zł), inne (12 rodzin na kwotę 21 700 zł). Średnia kwota świadczenia 213,59 zł miesięcznie.

- **zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe**

Zasiłek celowy to świadczenie przyznawane w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie kosztów zakupu żywności, leków, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. Do otrzymania zasiłku celowego uprawnione są również osoby i rodziny, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego bądź klęski żywiołowej lub ekologicznej. W tego rodzaju przypadkach świadczenie to może być przyznane niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Specjalny zasiłek celowy jest bezwrotnym świadczeniem przyznawanym w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających określone w ustawie kryterium dochodowe.

Pomoc w formie zasiłków celowych (w tym specjalnych zasiłków celowych) była przyznawana głównie na zakup żywności, lekarstw, odzieży, opału na zimę, zwrot kosztów leczenia oraz dofinansowanie do opłat za media czy zaległości w tym zakresie.

W 2020 roku tą formą pomocy objęto ogółem **129 rodzin**, w których żyło **336 osób**, przy czym część środków była księgowana w ramach rozdziału 85214 (53 036,25 zł), a część w ramach rozdziału 85295, jako wkład własny w projekt „Nowe Perspektywy II”, gdzie 30 uczestnikom wyplacono zasiłki celowe oraz specjalne zasiłki celowe na ogólną kwotę 38 961,54 zł. Ogółem w ramach tych dwóch rozdziałów wydatkowano kwotę **91 997,79 zł**.

Ponadto Ośrodek poniósł kwotę **5 042,31 zł**, jako pokrycie not księgowych wystawianych przez Gminę Kraków za pobyt naszego mieszkańca w Schronisku dla Osób Bezdomnych przy ul. Makuszyńskiego 19a.

Kolejnym wydatkiem, jaki poniosła Gmina Michałowice to kwota **634,69 zł**, z przeznaczeniem na pomoc osobom i rodzinom przebywającym w izolacji lub kwarantannie w związku z pandemią koronawirusa SARS-Cov-2. Była to pomoc w postaci zakupu i dostarczenia produktów żywnościowych na mocy art. 48b ust. 2, 4 i 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, tzn. bez konieczności przeprowadzenia wywiadu oraz wydania decyzji administracyjnej. Takiej pomocy udzielono 2 rodzinom, w których żyło 8 osób.

4.2. Świadczenia niepieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Do świadczeń niepieniężnych zalicza się m.in.:

- pracę socjalną,
- poradnictwo specjalistyczne,
- usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- kierowanie do domów pomocy społecznej oraz opłacanie zastępczo kosztów pobytu,

- kierowanie do ośrodków wsparcia i mieszkań chronionych
- opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne

W 2020 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach realizował:

4.2.1. Praca socjalna

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, liczba pracowników socjalnych winna być proporcjonalna do liczby ludności gminy, „w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 tys. mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jednej pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących”.

W 2020 r. wskaźnik ten był realizowany, gdyż Ośrodek zatrudnił 6 pracowników socjalnych (liczba mieszkańców gminy na dzień 31.12.2020 r.: 10 546 osób), w tym 1 pracownika zatrudnionego w związku z realizacją projektu „Poza Schematem – zmiana modelu funkcjonowania Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach”, finansowanego w całości ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Jednym z podstawowych zadań pracownika socjalnego jest wykonywanie pracy socjalnej, która stanowi obligatoryjne zadanie gminy (art. 17 ust. 1 pkt 10 ustawy o pomocy społecznej). Praca socjalna jest metodyczną działalnością ułatwiającą jednostkom, grupom, środowiskom adaptację w zmieniających się warunkach życia poprzez organizowanie dostępu do całego systemu usług umożliwiających w ostatecznym efekcie samodzielność życiową i godne uczestnictwo w życiu społecznym.

W 2020 roku wsparciem i pomocą w postaci pracy socjalnej, realizowanej zgodnie z nowym modelem funkcjonowania Ośrodka, zostało objętych **69 rodzin**, w których żyło **225 osób**. Pracę z ww. rodzinami prowadziło 2 pracowników socjalnych w ramach Zespołu ds. pracy socjalnej i asysty rodzinnej, na podstawie skierowań do tej formy wsparcia przez pracowników socjalnych prowadzących postępowanie administracyjne lub zgłoszeń samych osób/rodzin. Praca socjalna miała na celu wzmocnienie osoby/rodziny w poradzeniu sobie z trudną sytuacją osobistą, poprzez wsparcie w uruchomieniu jej indywidualnych możliwości i zasobów. Ponadto praca socjalna była świadczona m.in. w zakresie wspierania w uzyskaniu pomocy ze strony właściwych organów, instytucji i organizacji (pomoc w wypełnianiu wniosków, informowanie o uprawnieniach, pomoc w ustaleniu niepełnosprawności), poradnictwa wychowawczego, rodzinnego i zawodowego. Opracowano **51 diagnoz** sytuacji osób/rodzin objętych pracą socjalną oraz **69 planów pomocy**. Najczęstszymi obszarami, nad którymi pracownicy socjalni pracowali z rodzinami były: przemoc domowa, alkoholizm, wyuczona bezradność oraz niewydolność wychowawcza.

4.2.2. Specjalistyczne poradnictwo

Poradnictwo specjalistyczne prowadzone było w ramach Punktu Wsparcia Rodziny w Michałowicach, który funkcjonuje w strukturze organizacyjnej Ośrodka.

W roku ubiegłym z poradnictwa specjalistycznego świadczonego przez specjalistów Punktu Wsparcia Rodziny (psychologa, psychoterapeuty oraz prawników) skorzystały ogółem **76 osób**, w tym **22 osoby tylko w sprawach dotyczących przemocy domowej**, natomiast w przeliczeniu na liczbę rodzin – **64 rodziny**, wychowujące **96 dzieci**. Jest to spadek w stosunku do roku ubiegłego. Obrazuje to poniższa tabela. Liczba konsultacji i porad w ramach specjalistycznego poradnictwa przedstawia się następująco:

- porady i konsultacje psychologiczne (w tym terapia) – **490 godz.**,
- porady prawne, w tym w zakresie prawa rodzinnego – **39 godz.**

Z uwagi na wprowadzenie w kraju stanu pandemii koronawirusa SARS-Cov-2, wsparcie to było realizowane przez okres 6 miesięcy (16 marca do 31 maja 2020 r. oraz od 13 września do 31 grudnia 2020 r.) telefonicznie lub za pośrednictwem innych dostępnych środków komunikacji elektronicznej.

tabela 12. Liczba rodzin z małoletnimi dziećmi, które skorzystały z pomocy specjalistów Punktu w latach 2014 – 2020

rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
liczba rodzin	47	33	35	100	86	53	64
liczba małoletnich dzieci w rodzinach	87	56	75	198	156	101	96

4.2.3. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania osoby, z tym specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorujących psychicznie

W roku 2020 usługami opiekuńczymi, świadczonymi przez opiekunki środowiskowe, objętych było – w różnym okresie i wymiarze – **18 osób**. Udzielono **7 561 świadczeń (godzin usług)**, a wydatki Gminy z tego tytułu wyniosły **164 867,08**. Należy zaznaczyć, iż w dalszym ciągu obserwuje się wzrost w zakresie liczby osób objętych tą formą pomocy, liczby godzin świadczonych usług oraz kosztów realizowanego zadania.

Koszt ogólny jednej godziny usług opiekuńczych w 2020 roku wynosił 15,50 zł. Odpłatność z tytułu świadczenia tej formy pomocy ponosiło **16 osób**, 5 osób uprawnione były do nieodpłatnej pomocy z uwagi na swój dochód poniżej kryterium dochodowego.

W 2020 roku nie realizowano specjalistycznych usług opiekuńczych. Realizowano natomiast specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorujących psychicznie, jako zadanie zleczone z administracji rządowej (finansowane w całości z budżetu państwa). Tą formą pomocy objęte były **2 osoby (zrealizowano 582 świadczenia – godziny usługi)** a wydatkowano kwotę **18 790,16 zł**. Ponadto Ośrodek realizował specjalistyczne usługi opiekuńcze jeszcze dla 1 mieszkańca naszej gminy, lecz koszty ponosiła Gmina Kraków, z uwagi na fakt, że opiekun prawny usługobiorcy zamieszkuje w Krakowie.

tabela 13. Realizowanie usług opiekuńczych w latach 2014 – 2020

Rok	liczba osób objętych usługami	środki poniesione na zadanie	liczba osób ponoszących odpłatność	kwota odpłatności przekazana na dochody
2014	10	40 334,00 zł	8	8 153,94 zł
2015	9	44 758,00 zł	7	6 281,74 zł
2016	9	75 496,65 zł	8	7 884,08 zł
2017	16	120 570,78 zł	15	18 774,48 zł
2018	14	143 977,83 zł	12	20 912,50 zł
2019	15	177 781,97 zł	16	28 001,98 zł
2020	17	164 867,08 zł	15	38 431,09 zł

Usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi były realizowane zgodnie z wytycznymi Wojewody Małopolskiego w zakresie zachowania zasad reżimu sanitarnego, w związku z pandemią koronawirusa Sars-Cov-2, a sytuacja zdrowotna usługobiorców oraz opiekunek środowiskowych na bieżąco monitorowana.

4.2.4. Kierowanie i ponoszenie odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej

W sytuacji, kiedy usługi opiekuńcze są niewystarczające, to za zgodą tej osoby można ją skierować do domu pomocy społecznej, o profilu odpowiednim do wieku, stanu zdrowia, rodzaju choroby lub zaburzeń osoby.

W 2020 roku w domach pomocy społecznej przebywało w roku ubiegłym **11 osób**, w tym:

- 5 osób w Domu Pomocy Społecznej w Batowicach,
- 1 osoba w Domu Pomocy Społecznej w Konarach,
- 3 osoby w Domu Pomocy Społecznej w Więckowicach,
- 2 osoby w Domu Pomocy Społecznej w Karniowicach,

a wydatki w tym zakresie wyniosły **338 633,59 zł**. Pełen koszt odpłatności, w zależności od typu domu pomocy społecznej, kształtował się w granicach 4 040 zł – 4 492 zł, natomiast Gmina ponosiła zastępczo odpłatność w wysokości ok. 3 000 zł miesięcznie (wydatki poniesione przez Ośrodek stanowią uzupełnienie odpłatności mieszkańców).

Należy podkreślić, iż w 2020 r. nastąpił wzrost średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej o średnio ok. 300 zł miesięcznie, przy jednoczesnym braku podstawy do zwiększenia wysokości ponoszonej przez danego mieszkańca odpłatności w tym zakresie (waloryzacja rent i emerytur poniżej 10% ustawowego kryterium dochodowej, tj. 70,10 zł dla osoby samotnej). Ponadto obserwuje się systematyczny wzrost wydatków ponoszonych zastępczo przez Gminę z tytułu odpłatności za pobyt w DPS w porównaniu do lat ubiegłych. Szczegółowe dane w tym zakresie zawiera tabela nr 14.

tabela 14. Liczba osób z terenu gminy Michałowice przebywających w domach pomocy społecznej latach 2014-2020

rok	liczba skierowanych i umieszczonych w dps	kwota odpłatności ponoszona przez gminę
2014	7	144 701,70 zł
2015	7	145 184,61 zł
2016	5	144 521,00 zł
2017	6	147 733,50 zł
2018	9	265 589,27 zł
2019	10	327 658,08 zł
2020	11	338 633,59 zł

4.2.5. Inne świadczenia niepieniężne

- składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej i niektóre świadczenia rodzinne

Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych nakłada na ośrodek pomocy społecznej obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały, świadczenie pielęgnacyjne oraz dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

W roku 2020 Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne za **21 osoby pobierające zasiłek stały** (219 świadczenia) na kwotę **12 049 zł**. Środki na realizację tego zadania pochodziły z budżetu Wojewody

Małopolskiego i zabezpieczały rytmiczną opłatę składek. Przekazaną dotację wydatkowano w **100%**, zaoszczędzając tym samym wkład własny.

- **sprawienie pogrzebu**

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej i Uchwałą nr XIV/81/2015 Rady Gminy Michałowice z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie ustalenia sposobu sprawienia pogrzebu przez Gminę Michałowice Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach jest zobowiązany do sprawienia pogrzebu osobom zmarłym zamieszkałym lub przebywającym na terenie naszej gminy, nie posiadającym osób zobowiązanych do ich pochowania, lub gdy osoby zobowiązane nie mają możliwości do ich pochowania.

W 2020 r. nie sprawiono pogrzebu żadnej osobie.

- **ponoszenie odpłatności za pobyt w schronisku dla bezdomnych**

Schronisko dla bezdomnych jest całodobową placówką oferującą schronienie osobom nie posiadającym własnego miejsca zamieszkania, mającym status osoby bezdomnej. Warunkiem skierowania takiej osoby do schroniska jest deklaracja osoby bezdomnej do podjęcia stałej współpracy, poprzez zawarcie porozumienia lub kontraktu socjalnego, na rzecz wyjścia z bezdomności i unormowania swojej sytuacji osobistej i finansowej.

W ramach zadania sfinansowano pobyt **2 osób bezdomnych** (dla których nasza gmina była miejscem ostatniego zameldowania), w okresie styczeń – grudzień 2020 r. w Schronisku dla Osób Bezdomnych w Dębskiej Woli, prowadzonym przez Stowarzyszenie „Arka Nadziei” z siedzibą w Kielcach.

Ośrodek poniósł również wydatki w wys. 5 042,31 zł, jako pokrycie not księgowych, wystawianych przez Gminę Kraków za pobyt 1 osoby bezdomnej w Schronisku dla Osób Bezdomnych przy ul. Makuszyńskiego 19 (koszty poniesione w ramach rozdziału 85214 – zasiłki i pomoc w naturze, sytuacja opisana na str. 17 niniejszego sprawozdania).

5. System świadczeń dla rodzin

5.1. Świadczenia rodzinne oraz zasiłek dla opiekuna

W ramach realizacji świadczeń rodzinnych, zgodnie z ustawą z dnia 23 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 111) oraz ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1297) w roku 2020 wypłacono kwotę **2 267 964 zł** oraz opłacono składki na ubezpieczenie społeczne w kwocie **95 737,52 zł** (ustawa o świadczeniach rodzinnych), a także składki na ubezpieczenie społeczne od wypłaconych zasiłków dla opiekunów w kwocie **2 047 zł**.

Łącznie ze świadczeń rodzinnych w postaci zasiłku rodzinnego oraz dodatków, jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenia rodzicielskiego, świadczenia pielęgnacyjnego, zasiłku dla opiekuna oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego skorzystały w ubiegłym roku **608 rodzin**, w tym:

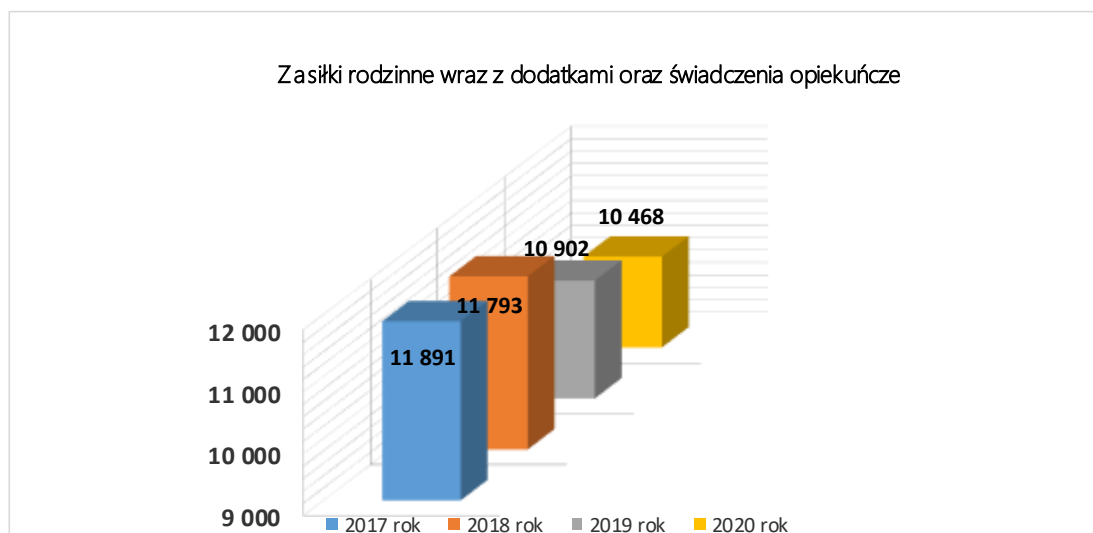
- z zasiłków rodzinnych z dodatkami – **268 rodzin**,
- z zasiłków pielęgnacyjnych – **159 rodzin**,
- ze świadczeń pielęgnacyjnych – **36 rodzin**,
- z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka – **59 rodzin**,
- ze świadczenia „Za życiem” – **1 rodzina**,
- ze świadczenia rodzicielskiego – **19 rodzin**,
- z zasiłku dla opiekuna – **2 rodziny**,
- ze specjalnego zasiłku opiekuńczego – **3 rodziny**.

Poniższa tabela (nr 15) oraz wykres (nr 1) przedstawiają szczegółowo opisywane tendencje w zakresie świadczeń rodzinnych, na przestrzeni lat 2017 – 2020.

tabela 15. Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami oraz świadczenia opiekuńcze w latach 2017 – 2020

zasiłki rodzinne i dodatki	2017		2018		2019		2020	
	liczba świadcz.	kwota (zł)	liczba świadcz.	kwota (zł)	liczba świadcz.	kwota (zł)	liczba świadcz.	kwota (zł)
1. zasiłki rodzinne	6 830	779 869	6 729	755 068	5 958	659 594	5 276	595 197
2. dodatki do zasiłków – z tytułu:	2 893	368 811	2 788	351 642	2 595	334 142	2 770	339 017
2.1 urodzenia dziecka	36	33 450	26	24 242	27	25 747	20	19 101
2.2 urlopu wychowawczego	257	98 599	244	95 378	251	97 258	234	86 600
2.3 samotnego wychowywania dziecka	136	25 999	165	32 337	174	33 233	204	39 910
2.4 kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	284	30 271	334	34 519	317	31 556	277	27 409
2.5 rozpoczęcia roku szkolnego	427	40 788	397	37 811	338	31 243	317	30 385
2.6 podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania	908	60 461	787	51 567	688	44 261	864	57 144
2.7 wychowywania w rodzinie wielodzietnej	845	79 242	835	75 787	800	70 844	854	78 477
3. jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia się dziecka	72	72 000	69	69 000	62	62 000	59	59 000
4. świadczenia rodzicielskie	165	154 313	204	188 196	150	136 477	152	142 362
5. zasiłki pielęgnacyjne	1632	249 696	1688	266 773	1 754	332 365	1 765	379 607
6. świadczenia pielęgnacyjne	240	334 673	276	404 651	348	545 742	402	725 708
7. zasiłek dla opiekuna	33	17 160	24	12 880	24	14 880	16	9 920
8. spec. zasiłek opiekuńczy	26	13 520	15	7 732	11	6 520	28	17 153
razem (w.1-w.8)	11 891	1 990 042	11 793	2 055 942	10 902	2 091 720	10 468	2 267 964

wykres 1. Sumaryczna liczba świadczeń rodzinnych w latach 2017-2020.

wykres 2. Jednorazowe zapomoga z tytułu urodzenia dziecka tzw. „becikowe” w latach 2014 – 2020

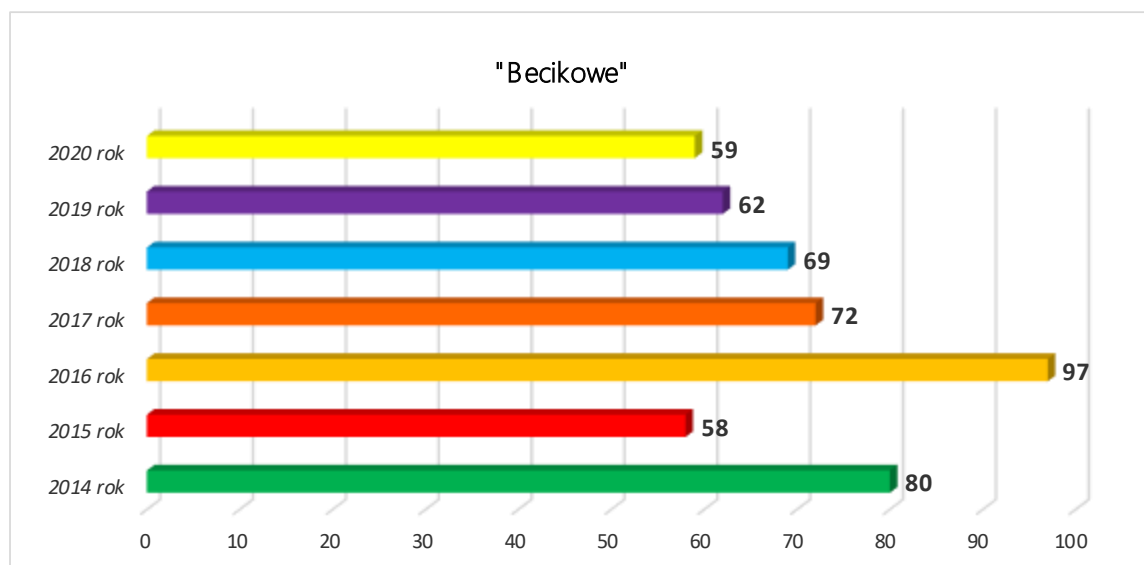

tabela 16. Dane statystyczne za 2020 r.

l.p.	wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
1	liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne	350	359	359	356	368	374	376	376	376	373	369	165	272
2	liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny, w tym:	219	229	229	229	228	235	239	238	233	234	2	116	
2.1	w tym na 1 dziecko	70	74	73	73	73	76	79	81	78	78	0	41	
2.2	w tym na 2 dzieci	99	104	103	103	102	106	105	103	97	98	0	42	
2.3	w tym na 3 dzieci	36	37	38	38	38	38	40	40	44	44	1	26	
2.4	w tym na 4 i więcej dzieci	14	14	15	15	15	15	15	14	14	14	1	7	

Ponadto za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne w przypadkach przewidzianych ustawą o świadczeniach rodzinnych zostały opłacone składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

tabela 17. Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne w 2020 roku

l.p.	rodzaj świadczenia	liczba świadczeń	wydatki
1	składki na ubezpieczenie zdrowotne za os. otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne	119	17 159
2	składki na ubezpieczenie społeczne za os. otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne	273	95 738
3	składki na ubezpieczenie społeczne za os. otrzymujące zasiłek dla opiekuna	12	2 047
4	składki na ubezpieczenie społeczne za os. otrzymujące specjalny zasiłek opiekuńczy	27	4 550
5	składki na ubezpieczenie zdrowotne za os. otrzymujące specjalny zasiłek opiekuńczy	17	874
razem		448	103 209 zł

tabela 18. Ilość wydanych w 2020 r. decyzji administracyjnych.

l.p.	wyszczególnienie	liczba
1	ogólna liczba decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych	487
1.1	decyzje przyznające	309
1.2	decyzje zmieniające oraz inne zdarzenia mające wpływ na ustalenie prawa (np. weryfikacja dochodu)	152

1.3	decyzje odmowne	26
-----	-----------------	----

W 2020 roku Ośrodek prowadził postępowanie administracyjne w zakresie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, w wyniku których odzyskał świadczenia nienależnie pobrane na łączną kwotę **13 222,39 zł (11 765,20 zł świadczenia nienależnie pobrane, 1 457,19 zł odsetki od świadczeń nienależnie pobranych)**.

5.2. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

W ramach realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 808) w roku 2020 prawo do pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego miało **14 rodzin**, w których wychowywało się **24 dzieci, tj. osób uprawnionych**, a w całym zakończonym 2020 roku wypłacono **278 świadczeń** z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę **133 900 zł**.

Ponadto należy zaznaczyć, iż w przypadku świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w stosunku do roku 2008 (wejście w życie ustawy), zaobserwować można wyrównany poziom liczby rodzin, wyrównany poziom w liczbie osób uprawnionych objętych ww. świadczeniami, (spadek w obu przypadkach o ok. 9 punktów procentowych) wzrost liczby wypłaconych świadczeń (wzrost o 353,09 %), a co za tym idzie również wzrost wydatków przeznaczonych na ten cel (o 522,03,06 %).

tabela 19. Liczba rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego w latach 2008-20120

rok	liczba rodzin	liczba osób	liczba wypłaconych świadczeń	kwota wypłaconych świadczeń (w zł)
X – XII 2008 (wejście w życie ustawy)	17	27	81	25 650
2009	14	23	352	112 150
2010	19	30	393	131 500
2011	23	39	399	140 800
2012	25	40	509	185 893
2013	25	40	504	193 080
2014	28	33	513	218 300
2015	29	43	537	235 700
2016	28	44	541	235 546
2017	24	40	485	213 000
2018	17	26	315	142 400
2019	15	24	278	131 600
2020	16	26	286	133 900
% (2020:2008)	spadek 9,41 %	spadek 9,63 %	wzrost o 353,09 %	wzrost o 522,03 %

tabela 20. Liczba rodzin pobierających w 2020 r. świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Wyszczególnienie	miesiące											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
liczba rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego	15	16	16	15	16	16	16	14	14	11	14	14

tabela 21. Ilość wydanych decyzji administracyjnych z funduszu alimentacyjnego

l.p.	wyszczególnienie	liczba
1	ogólna liczba decyzji administracyjnych w sprawach funduszu alimentacyjnego	22
1.1	decyzje przyznające	19
1.2	decyzje odmowne	0
1.3	decyzje w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnych	1
1.4	decyzje w sprawie ustalenia dłużnikom należności do zwrotu	0
1.5	decyzje o pozostawieniu sprawy bez rozpatrzenia	0
1.6	decyzja w sprawie rozłożenia zaległości alimentacyjnych na raty	0
2	liczba decyzji ostatecznych wydanych przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze	0

W 2020 roku Ośrodek prowadził postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych zameldowanych na terenie gm. Michałowice, jak i poza jej granicami. Ogólne zadłużenie **44 dłużników** z tytułu otrzymanych przez osoby uprawnione świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Gmina Michałowice jest organem właściwym wierzyciela lub organem właściwym dłużnika, a także wypłacanej zaliczki alimentacyjnej wyniosło **2 443 257,78 zł** z czego Skarbowi Państwa przypada kwota **1 734 664,15 zł**.

W wyniku skutecznej egzekucji (z tytułu funduszu alimentacyjnego i zaliczek alimentacyjnych) została zwrócona kwota w wysokości **42 484,67 zł**. (zaliczka alimentacyjna wyniosła **60,69 zł**., fundusz alimentacyjny **20 853,46 zł**, odsetki wyniosły **21 570,52 zł**), z czego zwrotu do Skarbu Państwa przypadła kwota **34 112,96 zł**.

5.3. Świadczenia wychowawcze (program Rodzina 500 plus)

Rok kalendarzowy 2020 był pierwszym od początku od istnienia programu „Rodzina 500 plus”, kiedy nie rozpoczynał się nowy okres zasiłkowy. W 2020 roku Ośrodek realizował ustawowe obowiązki, czyli m.in. wypłacał świadczenia wychowawcze na podstawie złożonych w 2019 roku wniosków o ich ustalenie (1762 wnioski – 1725 informacji przyznających oraz 2 decyzje odmowne) oraz prowadził postępowania na podstawie 272 wniosków o ustalenie prawa do ww. świadczeń oraz wydał 191 informacji przyznających.

Ponadto **4** wnioski zostało przekazane Wojewodzie Małopolskiemu celem rozstrzygnięcia czy w danej sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (dotyczy wniosków w sytuacji gdy członek rodziny przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego).

W sumie w ramach programu Rodzina 500 plus tut. Ośrodek wypłacił **1 664** rodzinom z terenu naszej Gminy **31 069** świadczeń na kwotę **15 464 796,89 zł**. Był to piąty rok realizacji programu, lecz pierwszy pełny rok kalendarzowy, kiedy prawo do świadczenia wychowawczego przysługiwało na każde dziecko, bez względu na dochód rodziny (w 2019 roku ta zasada obowiązywała od 1 października).

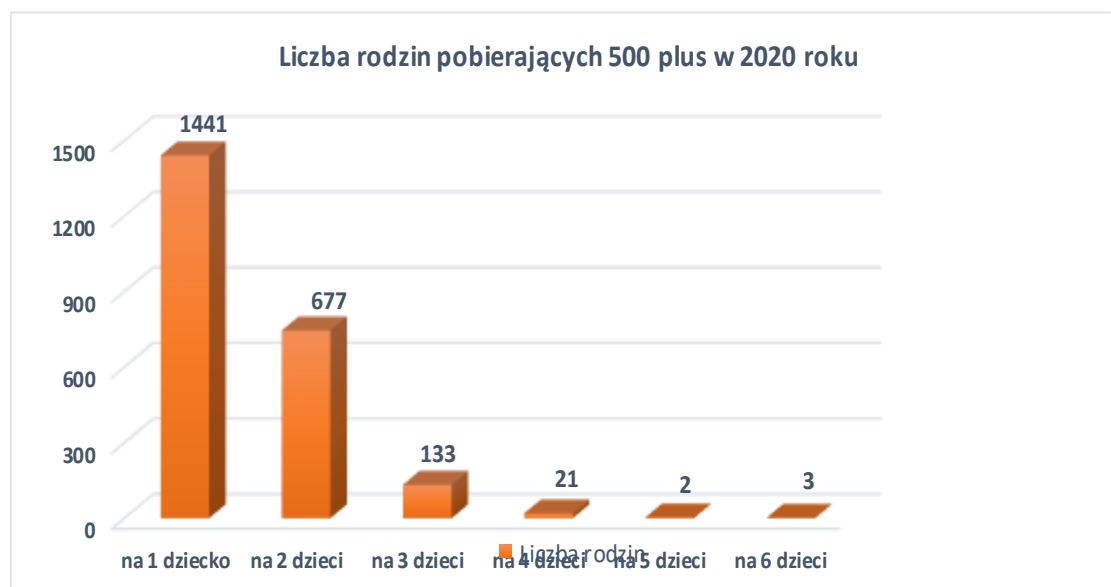
Tabela 22 przedstawia dane dotyczące realizacji świadczeń wychowawczych od początku funkcjonowania programu Rodzina 500 plus. To co można zaobserwować to tendencję rosnącą w zakresie zarówno liczby rodzin korzystających ze świadczeń (w tym liczby dzieci w rodzinach) o **724 (177%)** w 2020 r. w stosunku do 2016 r., jak również liczby wypłaconych świadczeń o **19 870 (177%)** w 2020 r. w stosunku do 2016 r. Jest to związane z faktem „uwolnienia kryterium” w 2019 roku, czyli możliwości przyznawania świadczenia na każde dziecko, bez względu na dochód rodziny.

tabela 22. Świadczenie wychowawcze w latach 2016 – 2020

Lp.	Świadczenia wychowawcze – program Rodzina 500 plus	2016	2017	2018	2019	2020
1.	liczba wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, w tym:	1 004	1 073	1 074	1 762	272
1.1	złożonych w formie papierowej	729	735	668	644	118
1.2	złożonych w formie elektronicznej	275	342	406	1 118	154
1.3	złożone wnioski niezgodne z właściwością	12	46	30	84	13
1.4	wnioski przekazane w ramach koordynacji	6	13	12	23	4
2	liczba rodzin	940	1 059	1 063	1 655	1 664
3	liczba dzieci w rodzinach	1 919	2 105	2 136	2 631	2 788
4.	liczba wypłaconych świadczeń	11 199	15 485	15 026	22 557	31 069
5.	liczba decyzji odmownych	25	24	23	2	2

Świadczenia z Programu *Rodzina 500 plus* w 2020 roku przyznawane były w ramach trwającego okresu zasiłkowego 2019/2021 (1 września 2019 roku do 31 maja 2021 roku), a wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego na kolejny okres są przyjmowane obecnie tj. od dnia 1 kwietnia 2021 roku, a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną – od dnia 1 lutego 2021 roku.

wykes 3. Liczba rodzin pobierających świadczenia z Programu Rodzina 500 plus w 2020 roku

5.4. Karta Dużej Rodziny

Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o *Karcie Dużej Rodziny* określa zasady realizacji ogólnopolskiego programu zniżek dla rodzin z minimum trójką dzieci, pn. „Karta Dużej Rodziny”. Służy on ułatwieniu rodzinom wielodzietnym dostępu do instytucji kultury, aktywnego wypoczynku oraz obniżenia codziennych kosztów funkcjonowania.

Do korzystania z programu uprawnieni są członkowie rodziny wielodzietnej, przez którą należy rozumieć rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mieli lub mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

- do ukończenia 18. roku życia,
- do ukończenia 25. roku życia – w przypadku, gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej,

- bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wniosek o przyznanie Karty składa się w gminie właściwej ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej, a Kartę przyznaje wójt gminy, informując o przysługujących uprawnieniach. Może on również upoważnić swojego zastępcę, pracownika urzędu lub kierownika/dyrektora jednostki organizacyjnej do przyznania Karty.

W roku 2020 przyjęto do realizacji **107 wniosków**, liczba przyznanych kart wyniosła **306 kart**, z czego rodzicom przyznano **135 kart**, a małoletnim dzieciom **171 kart**. Wydatki poniesione na realizację ustawy przez Ośrodek kształtowały się na poziomie **770,05 zł**.

tabela 23. Informacje dotyczące konkursów ofert prowadzonych w 2020 r.

nazwa pozycji	koszt realizacji ustawy	
	01.01-28.02.2020	01.03-31.12.2020
wniosek o dodanie rodziny	13,89 zł	14,21 zł
wniosek o dodanie rodziny dla rodzin składających się wyłącznie z rodziców	5,45 zł	5,58 zł
wniosek o uzupełnienie rodziny	0,00 zł	0,00 zł
wniosek o dodanie nowej osoby	2,79 zł	2,86 zł
wniosek o duplikat	1,40 zł	1,44 zł
wniosek o nową Kartę dla osoby, która już była posiadaczem	2,79 zł	2,86 zł
liczba osób, którym wydano decyzję stwierdzającą utratę prawa do posiadania Karty lub przyznanie Karty z naruszeniem przepisów ustawy	2,79 zł	2,86 zł
wniosek o przyznanie dodatkowej formy Karty Dużej Rodziny	1,40 zł	1,44 zł

5.5. Świadczenie „Dobry start”

Celem programu „Dobry Start”, wprowadzonego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2018 r., poz. 1061) jest wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i uczniów, niezależnie od kapitału społecznego, materialnego (dochodu rodziny) i kulturowego rodziny, do ukończenia:

- przez dziecko lub osobę uczącą się 20 roku życia,
- przez dziecko lub osobę uczącą się 24 roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się, legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Program „Dobry Start” ma charakter powszechny i objął w 2020 r. uczniów rozpoczynających rok szkolny 2020/2021. Wysokość świadczenia „Dobry start” wyniosła **300 zł** jednorazowo dla każdego ucznia rozpoczynającego rok szkolny, a rodziny otrzymały ww. wsparcie bez względu na dochód.

W 2020 roku w ramach Programu złożono **1 349 wniosków**, z czego za pomocą systemu teleinformatycznego złożono **1 049 wniosków**, a **300 wniosków** złożono osobiście w formie papierowej.

Spośród wszystkich wniosków **60 wniosków** złożono niezgodnie z właściwością miejscową, które przekazaliśmy do organu właściwego. Wydatkowano kwotę **542 500 zł**, z czego koszty obsługi stanowiła kwota **17 500 zł**.

W roku ubiegłym r. programem objęto **1 750 uczniów** zamieszkujących teren naszej gminy, w tym:

- **1 206 uczniów** realizujących obowiązek szkolny w szkole podstawowej,
- **460 uczniów** realizujących obowiązek szkolny w szkole ponadpodstawowej,

- **65 uczniów** realizujących obowiązek szkolny w dotychczasowym gimnazjum lub dotychczasowej szkole ponadgimnazjalnej,
- **10 uczniów** realizujących obowiązek szkolny w szkole artystycznej,
- **3 uczniów** realizujących obowiązek szkolny w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym,
- **5 uczniom** realizującym obowiązek szkolny w specjalnym ośrodku wychowawczym,
- **1 uczniowi** realizującemu obowiązek szkolny w ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym.

Tabela nr 24 przedstawia dane dotyczące realizacji świadczenia „Dobry Start” od początku funkcjonowania programu. To co można zaobserwować to tendencję rosnącą w zakresie zarówno liczby rodzin i uczniów korzystających ze świadczeń odpowiednio o **81 rodzin i 101 uczniów** w 2020 r. w stosunku do 2018 r., jak również liczby wydatkowanych środków o **31 310 zł** w 2020 r. w stosunku do wartości z 2018 r.

tabela 24. Świadczenie w ramach programu „Dobry Start” latach 2018 – 2020

Lp.	świadczenia „Dobry Start”	2018	2019	2020
1.	liczba wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, w tym:	1 214	1 269	1 349
1.1	złożonych w formie papierowej	565	483	300
1.2	złożonych w formie elektronicznej	649	786	1 049
1.3	złożone wnioski niezgodne z właściwością	71	62	60
2	liczba rodzin	1 128	1 180	1 209
3	liczba uczniów	1 649	1 710	1 750
4.	wydatkowane środki	511 190 zł	530 100 zł	542 500 zł

5.6. Świadczenie „Za życiem”

Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 473 z późn. zm.) wprowadziła wypłatę jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Wysokość jednego świadczenia wyniosła 4 000 zł, a liczba kobiet/rodzin którym je przyznano – **1 rodzina**.

6. Realizacja programów i projektów

6.1. Pomoc udzielana w ramach wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu”

W 2020 r. Gmina Michałowice realizowała ustanowiony uchwałą nr 140 z dnia 19 października 2018 r. wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023, który zakłada finansowe wsparcie gminy w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym, określonych w art. 17 ust. 1 pkt 3 i 14 ustawy o pomocy społecznej. Stanowił on kontynuację wieloletniego programu wspierania gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Rada Gminy Michałowice przyjęła dwie nowe uchwały regulujące realizację niniejszego zadania:

- uchwała nr III/14/2018 Rady Gminy Michałowice z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków gminy na pomoc realizowaną w ramach zadań własnych, w postaci zakupu posiłków lub produktów żywnościowych (świadczenia rzeczowe) dla osób i rodzin, których dochód na osobę w rodzinie przekracza kwotę kryterium dochodowego, o którym mowa w ustawie o pomocy społecznej, a którym to, pomimo przekroczenia kryterium, przyznano ww. wsparcia;
- uchwała nr V/29/2019 Rady Gminy Michałowice z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego gminnego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu na terenie gminy Michałowice na lata 2019 – 2023”

Całkowity koszt realizacji Programu wyniósł **187 435,10 zł**, z czego środki własne Gminy, po korekcie, stanowiły kwotę **44 425,82 zł (23,70%)**, a dotacja z budżetu Wojewody Małopolskiego **143 009,28 zł (76,30%)**. Środki na realizację Programu Ośrodek wykorzystał w **98,66%**.

Plan finansowy w tym rozdziale zrealizowano na poziomie **82,22%**, co było spowodowane utrzymującym się w roku ubiegłym stanem pandemii koronawirusa SARS-Cov-2 i realizacją przez dzieci i uczniów obowiązku szkolnego w formie zdalnej. Tym samym nie wydatkowano środków z przeznaczeniem na pokrycie kosztów gorących posiłków w szkole.

Środki w ramach programu zostały wydatkowane na:

- pomoc w formie gorącego posiłku (w tym wydawanego w ramach programu osłonowego) **51 079,32 zł**,
- pomoc w formie zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup posiłku lub żywności – **136 356 zł**.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach wykonywał zadania wynikające z realizacji Programu poprzez zapewnienie dożywiania dzieci w szkołach realizujących obowiązek szkolny na terenie gminy oraz szkołach na terenie innych gmin, a także przyznawanie zasiłków celowych na zakup żywności i pomocy rzeczowej w formie artykułów żywnościowych.

Z analizy danych dot. programu „Posiłek w szkole i w domu”, ogółem pomocą w ramach Programu objęto w 2020 roku: **223 mieszkańców** gminy Michałowice, w tym:

- **23 dzieci** do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej,
- **54 uczniów** do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej,
- **121 osób dorosłych** osób, którym przyznano pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej,
- **15 uczniów** objętych pomocą w postaci dożywiania wyłącznie w ramach programu osłonowego,

przy czym 5 osób zmieniło w ciągu roku status z dzieci na uczniów lub z uczniów na osoby dorosłe i tym samym zostało policzone podwójnie.

Osoby objęte Programem skorzystały w 2020 r. z następujących form wsparcia:

- dożywianie dzieci i uczniów w przedszkolach i szkołach – **75 osób** oraz dodatkowo **15 osób** w ramach gminnego programu osłonowego; liczba wydanych posiłków **5 388 obiadów**, koszt: **51 079,32 zł**;
- zasiłki celowe na zakup żywności – **144 osoby**, którym decyzją przyznano świadczenie; liczba świadczeń: **1 196 zasiłków**, koszt **136 356 zł**.

W 2020 roku w trzech Zespołach Szkół w Raciborowicach, Michałowicach oraz Więclawicach prowadzono dożywianie w postaci gorącego posiłku – dwudaniowego obiadu. Zadanie to było przez firmy:

- Szkoła Podstawowa w Michałowicach – firma **BMD Catering Sp. z o.o. ul. Stefana Żeromskiego 1, 32-300 Olkusz, Pracownia Smaku Mateusz Samborek ul. Drożyska 43 Kraków 31-998 (Oddział Przedszkolny)**
- Szkoła Podstawowa w Raciborowicach oraz Szkoła Podstawowa w Więclawicach Starych – **Firma Handlowa „Oliwia” Szadkowska Magdalena, os. Kalinowe 14/54, 31-814 Kraków.**

Tym samym Gmina Michałowice spełniała wymóg prowadzenia dożywiania w postaci gorącego posiłku we wszystkich szkołach na terenie gminy.

Poniższa tabela obrazuje liczbę dzieci i uczniów objętych pomocą oraz placówki oświatowe (gminne i pozagminne), w których była ona realizowana w 2020 r.

tabela 25. Dożywianie dzieci i uczniów realizowane w 2020 r.

I.p.	nazwa placówki	koszt posiłku w zł	rodzaj posiłku	liczba dzieci	program osłonowy
1.	Szkoła Podstawowa im. J. Pawła II w Michałowicach	8,50 /9,00	pełny obiad	15	6
2.	Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Michałowicach	8,50/10,50	pełny obiad	5	0

3.	Szkoła Podstawowa im. J. Długosza w Raciborowicach	9,50/11,00	pełny obiad	7	2
4.	Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Raciborowicach	9,50/10,00	pełny obiad	6	0
5.	Szkoła Podstawowa im. Królowej Jadwigi w Więclawicach Starych	9,50/11,00	pełny obiad	8	4
6.	Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Więclawicach	9,50/11,00	pełny obiad	2	1
razem				43	13
1.	Szkoła Podstawowa im. J. Piłsudskiego w Woli Zachariaszowskiej	9,50/10,50	pełny obiad	5	0
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Jadwigi Królowej w Naramie	9,50	pełny obiad	1	1
4.	Zespół Szkół Zawodowych w Krakowie, os. Szkolne	10,00	pełny obiad	2	0
5.	Akademia Przedszkolaka w Wysiołku Luborzyckim	6,50	pełny obiad	2	0
6.	Szkoła Podstawowa im. św. Marka w Krakowie	10,00/9,00	pełny obiad	3	0
7.	Przedszkole, ul. Gurgacza w Krakowie	5,10	pełny obiad	1	0
8.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy pn. „CAiCZR” Kraków, ul. Spadochroniarzy 1	6,00	pełny obiad	1	0
9.	Zespół Szkół im. KEN w Tymbarku	4,40	pełny obiad	1	0
10.	XVI Liceum Ogólnokształcące w Krakowie, os. Willowe	13,00	pełny obiad	1	0
11.	SOSW nr 1 – Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 30 Kraków, ul. Barska 45	6,50	pełny obiad	0	1
12.	Zespół Szkół Specjalnych nr 4 w Krakowie, ul. Zakątek 2	6,50	pełny obiad	1	0
13.	Szkoła Podstawowa im. J. Twardowskiego w Widomej	9,00	pełny obiad	3	0
14.	Szkoła Podstawowa nr 95 w Krakowie	10,00	pełny obiad	2	0
15.	Salezjańskie Liceum Ogólnokształcące	11,00	pełny obiad	1	0
16.	ZSZ nr 2 os. Szkolne, Kraków	10,00	pełny obiad	1	0
razem				25	2

6.2. Prowadzenie Klubu Senior+ „Przestrzeń Seniora” oraz Klubu Senior+ „Zawsze Młodzi” w ramach programu wieloletniego „Senior+” na lata 2015 – 2020

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach odpowiadał za funkcjonowanie dwóch ośrodków wsparcia dziennego pobytu, tj. **Klubu Senior+ „Przestrzeń Seniora” w Masłomiącej**, dysponującego 25 miejscami oraz **Klubu Senior+ „Przestrzeń Seniora” w Masłomiącej**, dysponującego 20 miejscami. Działalność obu Klubów była współfinansowana ze środków budżetu Gminy Michałowice oraz środków budżetu państwa w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015 – 2020.

W 2020 roku, w związku ze zmianą przepisów prawa, Rada Gminy Michałowice podjęła w dniu 30 stycznia 2020 r. dwie uchwały (nr XIX/134/2020 oraz XIX/135/2020) w sprawie utworzenia na terenie Gminy Michałowice jednostek organizacyjnych pomocy społecznej dziennego pobytu, tj. ośrodków wsparcia w formie klubu samopomocy i połączenia ich z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Michałowicach.

Tym samym oba kluby seniora znalazły się w strukturze organizacyjnej Ośrodka i jednocześnie jeden z pracowników Ośrodka, jako osoba posiadająca wszystkie kwalifikacje, określone w art. 122 ustawy o pomocy społecznej, został ich kierownikiem.

W zajęciach organizowanych w ramach obu Klubów uczestniczyło ogółem **45 seniorów**. Mieli oni możliwość skorzystania z bogatej oferty zajęć warsztatowych, tj.: warsztaty terapii zajęciowej, rękodzieła, rehabilitacyjno-ruchowe, kulinarne, kulturalno-oświatowe, komputerowe, społeczne oraz z zakresu zdrowego stylu życia. Jednocześnie sytuacja związana z zagrożeniem zdrowia i życia, wynikająca z pandemii koronawirusa SARS-Cov-2, utrudniła realizację niektórych zadań w oparciu o zaplanowany harmonogram.

Jednocześnie sytuacja związana z zagrożeniem zdrowia i życia, wynikająca z pandemii koronawirusa SARS-Cov-2, utrudniła realizację niektórych zadań w oparciu o zaplanowany harmonogram.

Decyzjami Wojewody Małopolskiego kluby seniora przez większą część ubiegłego roku były zawieszane, a Seniorzy (będący w grupie podwyższonego ryzyka) w obawie przed zakażeniem koronawirusem nie uczestniczyli tak aktywnie w organizowanych zajęciach, jak to zostało pierwotnie założone (np. cykl wycieczek w ramach zajęć społecznych i kulturalno-oświatowych został zrealizowany w minimalnym stopniu). W ostatnim kwartale 2020 r. przygotowano obie placówki do realizacji zajęć w trybie zdalnym, uruchamiając niepubliczny kanał internetowy z dostępem dla uczestników, na którym zamieszczane są filmy instruktarzowe o tematyce kulinarnej, rehabilitacyjnej oraz w zakresie arteterapii.

Ogólny koszt zadania wyniósł w roku ubiegłym **137 234,15 zł**, w tym środki w ramach dotacji z budżetu państwa **46 807,66 zł**.

6.3. Realizacja rządowego programu „Wspieraj Seniora”

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował w roku ubiegłym rządowy program „Wspieraj Seniora”, skierowany do Seniorów w wieku powyżej 70 roku życia, którzy z uwagi na trwającą epidemię koronawirusa SARS-CoV-2, zdecydowali się, w trosce o swoje zdrowie, pozostać w domu.

W szczególności pomoc ta była dedykowana osobom zamieszkującym samotnie, którzy za pośrednictwem rodziny lub innym sposobem nie mogli zabezpieczyć swoich potrzeb. W wyjątkowych przypadkach pomoc w ramach Programu mogła zostać udzielona osobie poniżej 70 roku życia.

W ramach Programu oferowaliśmy naszym Seniorom pomoc w tych czynnościach, które są związane z wyjściem z domu, a w szczególności:

- pomoc w zakupie i dostarczeniu do domu niezbędnych produktów spożywczych, artykułów podstawowej potrzeby, leków czy środków higieny osobistej,
- pomoc w załatwieniu spraw urzędowych (o ile nie wymaga to posiadania odrębnego upoważnienia czy udostępnienia danych wrażliwych), opłaceniu rachunków, wysłaniu poczty, itp.
- pomoc w wyprowadzeniu psa czy wypożyczeniu książek z biblioteki, itp.

Z Programu nie mogą skorzystać osoby, które już otrzymywały od nas wsparcie w postaci usług opiekuńczych czy specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w ich miejscu zamieszkania.

Ze wsparcia w ramach Programu skorzystało ogółem **8 seniorów**.

6.4. Realizacja zadań ujętych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Gminie Michałowice na lata 2017 – 2019

W 2020 roku Ośrodek realizował *Program Wspierania Rodziny dla Gminy Michałowice na lata 2020 – 2022*, który został przyjęty do realizacji Uchwałą nr XX/159/2020 Rady Gminy Michałowice z dnia 27 lutego 2020 r.

Celem głównym Programu jest „Wzmocnienie potencjału rodzin zamieszkujących gminę Michałowice poprzez budowę i udoskonalenie rozwiązań na rzecz wsparcia rodziny naturalnej”

Cel główny Programu jest realizowany przez następujące trzy cele operacyjne:

- 1) *Kształtowanie świadomości społecznej w zakresie prawidłowego i odpowiedzialnego funkcjonowania rodziny.*
- 2) *Zapewnienie rodzinom z małoletnimi dziećmi kompleksowego wsparcia.*
- 3) *Budowanie i wzmacnianie lokalnego systemu wsparcia rodzin naturalnych.*

Powyższe cele były realizowane w 2020 r. poprzez m.in. udzielanie specjalistycznego poradnictwa i konsultacji (psychologicznych, socjalnych, prawnych, itp.), świadczenie terapii w ramach Punktu Wsparcia Rodziny, realizacji projektu „Nowe Perspektywy II”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS, szkolenia kadry Ośrodka Pomocy Społecznej, członków Zespołu Interdyscyplinarnego, spotkania warsztatowe z uczniami gminnych placówek szkolnych, nauczycielami i rodzicami, a także poprzez udzielanie pomocy finansowej i materialnej mieszkańcom gminy.

Ponadto rodziny z terenu gminy Michałowice mogły liczyć na wsparcie w postaci specjalistycznego poradnictwa i terapii, opisane na stronie 18 niniejszego sprawozdania.

Od stycznia 2012 r. Gmina Michałowice realizuje zadania związane z organizowaniem pomocy dzieciom pozbawionym opieki rodziców, w zakresie współfinansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Obowiązek współfinansowania pieczy zastępczej wprowadza art. 191 ustawy *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*. Zgodnie z nim gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka (przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej) wspólnie z powiatem ponosi koszty jego pobytu m.in. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych. Obowiązek dotyczy dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po 1 stycznia 2012 r.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Natomiast w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka albo środków finansowych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz środków finansowych na bieżące funkcjonowanie tej placówki.

W 2020 roku Gmina Michałowice, w związku z realizacją powyższego zadania, współfinansowała pobyt 1 dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej (Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Spokojna Przystań” w Skawinie), ponosząc wydatki na poziomie **46 526,91 zł**. Nie ponoszono natomiast odpłatności za dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych, gdyż 2 osoby przebywające do 2020 r. w tej formie opieki usamodzielniały się a pozostałe 2 zostały zaadoptowane. Poniesione wydatki przedstawia poniższa tabela.

tabela 26. *Wydatki na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w 2020 r.*

l.p.	wydatki na opiekę i wychowanie dzieci, umieszczonych w pieczy zastępczej	liczba dzieci	wydatki poniesione przez gminę
1	placówki opiekuńczo-wychowawcze	1	46 526,91 zł

2	rodziny zastępcze	0	0,00 zł
ogółem:		1	46 526,91 zł

Tabela nr 27 prezentuje koszty współfinansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2016 – 2020.

tabela 27. Wydatki na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2016 – 2020

piecza zastępcza	2016		2017		2018		2019		2020	
	liczba dzieci	wydatki (zł)	liczba dzieci	wydatki (zł)	Liczba dzieci	wydatki (zł)	liczba dzieci	wydatki (zł)	liczba dzieci	wydatki (zł)
placówki opiekuńczo-wychowawcze	1	29 673,48	1	31 037,10	1	39 167,84	1	39 310,94	1	46 526,91
rodziny zastępcze	3	21 053,05	3	34 780,74	4	36 166,56	4	10 909,53	0	0,00
razem	4	50 726,53	4	65 817,84	5	75 334,40	5	50 220,27	5	46 526,91

Szczegółowe informacje z realizacji ww. zadania zawarto w „Sprawozdaniu rocznym z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2020”.

Osoby zatrudnione na stanowisku asystenta posiadały stosowne kwalifikacje określone w art. 12 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Nie łączyły swych zadań z wykonywaniem pracy socjalnej czy prowadzeniem postępowań w ramach świadczeń rodzinnych czy świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Asystenci w roku objętym sprawozdaniem pracowali w różnym okresie z **7 rodzinami**, które wychowywały **15 małoletnich dzieci**, przy czym nie przekroczono limitu rodzin przypadającego na jednego asystenta, określonego w art. 15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Monitorowano **3 rodziny** (po zakończeniu z nimi pracy), w których wychowywało się **6 dzieci**.

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin objętych pomocą i wsparciem asystenta rodziny, wraz z liczbą dzieci w tych rodzinach

tabela 28. Liczba rodzin objętych pomocą i wsparciem asystenta rodziny na przestrzeni 2020 r.

asystent	liczba rodzin	liczba dzieci w rodzinach
asystent I	4	7
asystent II/ asystent III	3	5
razem	7	15

Czasookres pracy z asystentami rodziny w 2020 roku przedstawiał się w ten sposób, że w przypadku 1 rodziny praca trwała powyżej 2 lat, w 1 rodzinie praca trwała powyżej roku, a w 5 rodzinach niepełny rok.

Główne problemy, z jakimi borykały się rodziny objęte opieką i wsparciem asystenta rodziny:

- bardzo niskie i niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze,
- brak realizacji przez dzieci obowiązku szkolnego,
- brak zdiagnozowania dzieci pod kątem zaburzeń zachowania, trudności szkolnych,
- brak stałego zatrudnienia u rodziców dzieci,
- kryzysy rodzinne np. śmierć jednego z małżonków,
- uzależnienie od alkoholu, przemoc w rodzinie,

- problemy szkolne dzieci i młodzieży,
- trudności finansowe rodzin

Rola asystenta rodziny w udzielaniu wsparcia ww. rodzinom polegała m.in. na:

- opracowaniu i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, a także dokonywaniu okresowej oceny sytuacji rodziny,
- udzielaniu pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi,
- wspieraniu aktywności społecznej rodzin,
- motywowaniu członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- udzielaniu pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- udzielaniu wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- prowadzeniu indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- prowadzeniu dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- prowadzeniu działań zaradczych w sytuacjach kryzysowych,
- reprezentowaniu interesów rodziny w instytucjach publicznych, placówkach,
- przeprowadzaniu zajęć profilaktycznych, edukacyjnych.

Praca z rodzinami prowadzona była przez asystentów rodzin i pracowników socjalnych w oparciu o *Procedury postępowania pracownika socjalnego oraz asystenta rodziny oraz zasad ewidencji pracy asystenta w rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych*, wprowadzone w życie Zarządzeniem nr 4/2017 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach z dnia 1 marca 2017 r.

W 2020 roku asystenci zakończyli pracę z **3 rodzinami**, wychowujących ogółem **6 dzieci** ze względu na osiągnięte cele. Po zakończeniu pracy w rodzinach, ich sytuacja była monitorowana.

6.5. Realizacja zadań ujętych w *Programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy Michałowice na lata 2018 – 2020*

Uchwałą nr XLIV/334/2018 Rady Gminy Michałowice z dnia 26 lutego 2018 r. został przyjęty do realizacji *Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy Michałowice na lata 2018-2020*.

Celem głównym programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinach mieszkających na terenie gminy Michałowice oraz ograniczenie skutków stosowania przemocy domowej.

Działając w oparciu o wytyczne ww. Programu oraz zapisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Gmina Michałowice podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym, powołanym Zarządzeniem nr 34/2011 Wójta Gminy Michałowice dnia 10 maja 2011 roku oraz na nowo Zarządzeniem nr 191/2020 Wójta Gminy Michałowice z dnia 17 sierpnia 2020 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego w Michałowicach do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w związku z podjęciem przez Radę Gminy Michałowice nowej uchwały nr XXII/180/2020 Rady Gminy Michałowice z dnia 28 maja 2020 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Michałowicach oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

W 2020 roku odbyły się **4 posiedzenia** Zespołu Interdyscyplinarnego, w trakcie których poruszano sprawy o charakterze organizacyjno-strategicznym w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na

terenie naszej gminy, zasady i tryb pracy Zespołu, a także omawiano sytuację rodzin borykających się z problemem przemocy domowej.

W 2020 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego w Michałowicach wpłynęło **15 formularzy Niebieskie Karty – część A** (w tym 7 sporządzonych w ramach działań podejmowanych przez pracowników jednostek pomocy i integracji społecznej, 7 przez jednostki policji oraz 1 przez placówkę oświatową).

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” – **21 rodzin** (w tym również wielopokoleniowych), w których żyło 66 osób (22 kobiety, 23 mężczyzn i 21 dzieci), liczba posiedzeń grup roboczych dla tych rodzin – **82 posiedzenia**. Jest to w dalszym ciągu spadek w stosunku do danych za 2014 r., kiedy to liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” wynosiła 40 rodzin, a liczba posiedzeń grup roboczych dla tych rodzin – 94. Zakończono procedurę w **13 rodzinach**.

Zadanie związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w 2020 r. było finansowane w całości ze środków budżetu Gminy Michałowice. Wydatkowano na ten cel kwotę łącznie **42 939,94 zł**.

Szczegółowe informacje z realizacji ww. zadania zawarto w „*Ocenie realizacji Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy Michałowice za rok 2020*”.

6.6. Realizacja zadań ujętych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020

Zgodnie z uchwałą nr XVI/112/2019 Rady Gminy Michałowice z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020 do zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach należała obsługa administracyjno-techniczna Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, koordynacja pracy Punktu Konsultacyjnego w Michałowicach oraz finansowanie programów z zakresu profilaktyki uzależnień.

Na realizację tych zadań została przekazana do Ośrodka kwota 40 000 zł, z czego wydatkowano środki w wys. 39 221 zł (98,05%), finansując m.in. następujące zadania:

- obsługa administracyjno-techniczna Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz wynagrodzenia jej członków – **5 782 zł**,
- koszty wydania opinii przez biegłych sądowych – **6 720 zł**,
- koszty organizacji w szkołach podstawowych, funkcjonujących na terenie naszej gminy, szkoleń i warsztatów z zakresu profilaktyki uzależnień, skierowanych do uczniów, nauczycieli oraz rodziców – **6 500 zł**,
- opłaty sądowe oraz zakupy – **2 149 zł**,
- koszty wsparcia świadczonego przez terapeutę ds. uzależnień – **17 290 zł**,
- koszty szkoleń członków Komisji – **780 zł**.

W 2020 roku ze wsparcia terapeuty ds. uzależnień, pracującego w ramach Punktu Konsultacyjnego, skorzystały **54 osoby z problemem uzależnienia i współuzależnienia**. Oferta Punktu obejmowała konsultacje, spotkania indywidualne oraz zajęcia w ramach grupy edukacyjno-motywacyjnej, skierowanej do osób z problemem uzależnienia lub picia szkodliwego. Terapeuta był dostępny dla osób wymagających wsparcia 20 godzin miesięcznie.

Do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach należała również koordynacja i obsługa merytoryczna otwartych konkursów ofert dla organizacji pozarządowych, (obsługa finansowa przypisana była księgowości Urzędu Gminy Michałowice).

Z uwagi na pandemię koronawirusa SARS-Cov-2 w 2020 roku przeprowadzono jedynie 1 konkurs na organizację ferii zimowych, w ramach którego przyznano **5 dotacji dla 5 organizacji pozarządowych**,

na następujące projekty, ujęte w tabeli nr 27. Pozostałe konkursy, z uwagi na zagrożenie epidemiologiczne, w związku z pandemią koronawirusa SARS-Cov-2 zostały odwołane.

tabela 29. Informacje dotyczące konkursów ofert prowadzonych w 2020 r.

l.p.	organizacja pozarządowa i tytuł projektu	liczba uczestników	wysokość dotacji
Zadanie 3 C, D – Tworzenie dodatkowych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież - dofinansowanie kolonii i obozów dla dzieci i młodzieży (ferie zimowe dla dzieci i młodzieży)			
1.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci projekt pn. <i>Zima w górach- zimowisko w Wiśle</i>	32	6 000 zł
2.	Uczniowski Klub Sportowy Michałowice projekt pn. <i>Półkolonia zimowa, UKS Michałowice</i>	22	4 000 zł
3.	Ludowy Klub Sportowy „POLONIA WILCZKOWICE” projekt pn. <i>I Turnus Ferie 2020 „Śnieżne Wilki” JordaNova” II Turnus Ferie sportowe z piłką halową – „Michałowice 2020”</i>	15	6 000 zł
4.	Uczniowski Klub Sportowy MICHAŁOWIANKA projekt pn. <i>Półkolonia zimowa, UKS Michałowice</i>	100	4 500 zł
5.	Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Krakowska Hufiec Podkrakowski ZHP Projekt pn. <i>Harcerski weekend śniegu</i>	40	4 500 zł

6.7. Realizacja projektu konkursowego finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego pn. „Nowe Perspektywy II”

Drugim projektem realizowanym przez Ośrodek w ubiegłym roku był projekt pn. „Nowe Perspektywy II”, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego 2014-2020, mający na celu aktywizację społeczno-zawodową osób korzystających z pomocy i wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej, wykluczonych społecznie bądź zagrożonych takim wykluczeniem.

Uczestnikami projektu w 2020 r. było **20 osób** z terenu gminy Michałowice, spełniających kryteria udziału, które miały możliwość skorzystania m.in. ze wsparcia doradcy zawodowego, psychologa, coacha czy psychoterapeuty, a **7 osób** spośród nich uczestniczyło w ofercie wsparcia, oferowanej przez utworzony w ramach projektu Klub Integracji Społecznej, która obejmowała m.in. warsztaty rynku pracy, kurs BHP oraz wybrane wspólnie z doradcą zawodowym kursy zawodowe, tj. kurs opiekuna osoby starszej i niepełnosprawnej, kurs stylizacji paznokci oraz kurs stylizacji rzęs.

Ogólny koszt dofinansowania w ubiegłym roku to kwota 256 685 zł, wydatkowano natomiast **170 975,78 zł.**

Rozdział III. Inne zadania realizowane przez Ośrodek w 2020 roku

7. Centrum Wolontariatu „Wkręceni w Pomoc”

Działające w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach, Centrum Wolontariatu „Wkręceni w Pomoc” uczestniczyło w 2020 r. w następujących wydarzeniach i akcjach społecznych:

- zorganizowanie zbiórki pieniędzy na leczenie chorego dziecka oraz pomoc w zbiórce pieniędzy na leczenie chorego mieszkańca sąsiedniej gminy,
- robienie zakupów dla osób starszych i chorych w trakcie lockdownu oraz zbiórka maseczek oraz przekazanie ich osobom potrzebującym,
- zorganizowanie zbiórki artykułów higienicznych i spożywczych na rzecz Dom Pomocy Społecznej w Więckowicach, a także dla rodziny z terenu gminy Michałowice (rodzina znajdująca się w trudnej sytuacji z uwagi na nagłą utratę zdrowia przez dorosłego członka rodziny oraz niepełnosprawność dziecka,
- uczestniczenie w zbiórce na rzecz pogorzalców z Owczar,
- uczestniczenie w akcjach „Sprzątanie Świata” (sprzątanie lokalnych terenów), „#akcjaDonacja (rozprowadzenie wśród nastolatków z uboższych rodzin artykułów higienicznych i podpasek), a także „Znicz dla zapomnianych” (porządkowanie zaniedbanych grobów na cmentarzach znajdujących się na terenie gminy,
- zorganizowanie akcji krwiodawstwa na rzecz chorych na Covid-19,
- zorganizowanie zbiórki karmy dla bezdomnych zwierząt i przekazanie jej do Schronisk dla bezdomnych zwierząt w Krakowie oraz Raławicach,
- propagowanie idei profilaktyki w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przeciwdziałania samobójstwu oraz upowszechnianie informacji związanych z możliwością korzystania z pomocy psychologicznej w kryzysie psychicznym.

8. Edukacyjna opieka wychowawcza

W II półroczu 2020 r. Ośrodek przejął od Centrum Obsługi Edukacji w Michałowicach zadanie związane z prowadzeniem postępowań o ustalenie prawa do pomocy materialnej o charakterze socjalnym, z przeznaczeniem na:

- całkowite lub częściowe pokrycie kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych,
- udzielenie pomocy rzeczowej lub całkowite bądź częściowe pokrycie kosztów poniesionych na pomoc rzeczową o charakterze edukacyjnym
- całkowite lub częściowe pokrycie kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania przez uczniów

W ramach tego zadania **15 uczniom** wypłacono stypendium szkolne na okres 4 miesięcy (IX-XII) na ogólną kwotę **9 685 zł** (miesięczna wysokość stypendium to kwota 161,43 zł) oraz **2 uczniom** zasiłek szkolny w ogólnej kwocie **1 240 zł** (po 620 zł).

9. Zaświadczenia o wysokości dochodu w ramach programu „Czyste powietrze”

W ramach realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska* (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1219 z późn. zm.) Ośrodek prowadził w ostatnich dwóch miesiącach 2020 r. **6** postępowań w sprawie wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu

przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby fizycznej. Wydano w ramach ww. postępowań 5 zaświadczeń w 2020 r. oraz 1 w 2021 r..

10. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach w ramach *Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020* współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego współpracował z *Caritas Polska* w kwestii dystrybuowania żywności. Celem programu jest wsparcie osób i rodzin podlegających deprywacji materialnej, polegającej na braku możliwości zaspokojenia potrzeb żywnościowych. W ramach ww. współpracy pracownicy Ośrodka dostarczyli **9 ton produktów żywnościowych** dla blisko **200 osób lub rodzin** z terenu naszej gminy, których dochód nie przekracza 200% kryterium dochodowego z ustawy o pomocy społecznej, tj. 1 402 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej oraz 1 056 zł w przypadku osoby w rodzinie. W tym działaniu Ośrodek został wsparty przez wolontariuszy – Harcerzy 3. Żółtego Szczepu im. Tadeusza Strumiły oraz Radną Gminy Michałowice - Panią Anetę Szydłowską.

W asortymencie rozdanych produktów znalazło się z m.in: pieczywo, ciasta, słodycze, mleko, mąka, makarony, kasze, ryż, olej rzepakowy, tłuszcze, miód, cukier, przetwory z owoców, przetwory z warzyw, konserwy rybne, konserwy mięsne, dania gotowe itp.

11. Prace społecznie użyteczne

Wydatki Gminy w 2020 roku na realizację tego zadania stanowiły kwotę **4 026,04 zł**, a dotyczyło ono aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Plan finansowy zrealizowano na poziomie 80,52%, co było spowodowane utrzymującym się w roku ubiegłym stanem pandemii koronawirusa SARS-Cov-2 i zawieszeniem realizacji prac przez okres 3 miesięcy.

Do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach należała: organizacja prac, obsługa administracyjna i finansowo-księgową. Prace organizowane były na terenie gminy Michałowice (prace porządkowe na terenie obiektów gminnych jednostek pomocniczych) w okresie marzec – listopad 2020 r. i ogółem w okresie realizacji ww. prac wykonano **1 161 godzin**.

Pracami objęto łącznie **5 osób**, które zajmowały się sprzątaniami ww. placówek oraz pracami porządkowymi. Zadanie realizowane po raz siódmy w naszej gminie.

12. Działania Ośrodka w okresie pandemii koronawirusa SARS-Cov-2

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach realizował swoje zadania statutowe w sposób ciągły, jednakże z uwagi na konieczność dostosowania się do wymogów kwarantanny krajowej, jaka miała miejsce na przełomie 2 i 3. kwartału 2020 r. oraz w trosce o zdrowie mieszkańców gminy i pracowników Ośrodka, podjęto decyzję o czasowym ograniczeniu na okres 3 miesięcy, do niezbędnego minimum, bezpośredniego, osobistego kontaktu z osobami wymagającymi wsparcia.

W 2020 r. w ramach działań związanych z przeciwdziałaniem pandemii koronawirusa SARS-Cov-2 pracownicy Ośrodka oraz wolontariusze Centrum Wolontariatu „Wkręceni w Pomoc” podejmowali następujące działania:

- dostarczanie posiłków i produktów żywnościowych osobom i rodzinom przebywającym w izolacji domowej lub kwarantannie,
- udzielanie pomocy w zakresie zrobienia i dostarczenia zakupów osobom starszym i niepełnosprawnym, w tym w szczególności osobom samotnym, które nie mogą liczyć na pomoc rodziny czy też sąsiadów i wymagają wsparcia,
- uruchomienie wsparcia psychologicznego i psychoterapeutycznego dla osób doświadczających skutków pandemii,

- rozdysponowanie wśród Seniorów oraz innych potrzebujących maseczek przekazanych przez Koła Gospodyń Wiejskich z Masłomiącej i Wilczkowic, panie z inicjatywy „Kobiety w Koronie” oraz Radnego Gminy Michałowice – pana Władysława Dyne,
- rozdysponowanie maseczek przekazanych przez firmę Clonex Sp. Z o.o. z siedzibą w Węgrzcach i panią Joannę Szumczyk wśród strażaków OSP działających na terenie gminy,
- rozdysponowanie wśród 13 osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych w terenie gminy Michałowice gorącego obiadu przygotowanego przez firmę Krakowskie Prysmaki i panią Elżbietę Walczak.

13. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami

Wykonując zadania pomocy społecznej i dyspozycje wynikające z przepisu art. 2 ust 2 ustawy *o pomocy społecznej* ośrodki pomocy społecznej współpracują, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami prawnymi i fizycznymi,

Ośrodek, wypełniając w 2020 r. swoje statutowe zadania, współpracował z wieloma instytucjami i organizacjami, zarówno z terenu gminy, jak i powiatu krakowskiego oraz Miasta i Gminy Kraków:

- Urzędem Pracy Powiatu Krakowskiego, filia w Słomnikach – w zakresie organizacji prac społecznie użytecznych oraz zatrudnienia subsydiowanego,
- Centrum Obsługi Edukacji w Michałowicach,
- Dyrektorami i pedagogami szkolnymi z szkół oraz przedszkoli funkcjonujących na terenie gminy Michałowice oraz tych działających poza obszarem gminy,
- Klubem Jazdy Konnej „Szary” w Michałowicach.
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie, w tym Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności, m.in. w zakresie organizacji działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej w Czernichowie, Zabierzowie, Zielonkach, Niepołomicach,
- Sądem Rodzinnym i Nieletnich w Krakowie-Śródmieście oraz kuratorzy sądowi,
- Komisariatem Policji w Zielonkach,
- Kuratorium Oświaty w Krakowie.

14. Pozostałe zadania Ośrodka

Sporządzanie bilansu potrzeb w zakresie pomocy społecznej

W roku ubiegłym opracowany został bilans potrzeb w zakresie realizacji zadań gminy w obszarze pomocy społecznej – w formie projektu planu finansowego Ośrodka na rok następny oraz sprawozdania z działalności Ośrodka wraz z potrzebami w zakresie pomocy społecznej, przedstawionego w maju 2020 roku Radzie Gminy Michałowice.

Prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych

Gmina Michałowice nie prowadziła mieszkań chronionych, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 12 oraz art. 53 ustawy *o pomocy społecznej* (jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym).

Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach sporządzał raz na kwartał sprawozdania (w tym w formie elektronicznej) z realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i przekazywał w terminach wyznaczonych do Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie.

Rozdział IV. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej – bilans potrzeb, kierunki działań w 2021 roku

Rok 2021 będzie dla Ośrodka kontynuacją realizowanych dotychczas zadań i prowadzonych działań, wynikających z przepisów prawa oraz podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne żeby instytucja pomocy społecznej była skuteczna, efektywna i nowoczesna. Jednocześnie Ośrodek skupi się na niesieniu pomocy i wsparcia osobom i rodzinom, dotkniętym skutkami epidemii Covid-19 – ekonomicznymi i społecznymi.

W szczególności poprzez:

- opracowanie nowej strategii rozwiązywania problemów społecznych w perspektywie 5-cio lub 7-mio letniej, uwzględniającej aktualne kwestie społeczne,
- opracowanie nowego gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w perspektywie 5-cioletniej,
- realizowanie *Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020 – 2022*, a w szczególności prowadzenia Punktu Wsparcia Rodzinie,
- realizowanie projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego,
- kontynuowanie działań adresowanych do osób starszych, mających na celu ich ochronę w okresie epidemii Covid-19, a także skutkami społecznymi i ekonomicznymi związanymi z epidemią, jak również większą integrację ze społecznością lokalną,
- tworzenie i wdrażanie programów osłonowych służących realizacji zadań pomocy społecznej adresowanych do konkretnych grup społecznych, wynikających z rozeznaczonych potrzeb,
- realizowanie gminnych programów skierowanych na rozwiązywanie problemów społecznych (profilaktyka i przeciwdziałanie alkoholizmowi, przeciwdziałanie narkomanii),
- podjęcie działań zmierzających do uruchomienia mieszkań chronionych, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 12 i art. 53 ustawy o *pomocy społecznej*,
- realizowanie prac społecznie użytecznych jako aktywnej formy pomocy dla osób długotrwale bezrobotnych,
- systematyczne rozwijanie Centrum Wolontariatu „Wkręceni w Pomoc” oraz idei pracy wolontarystycznej,
- rozwijanie idei usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz rozwijanie infrastruktury w tym zakresie,
- prowadzenie systematycznej pracy psychologicznej (indywidualnej i grupowej) z beneficjentami systemu pomocy społecznej oraz rozwijanie oferty w tym zakresie,
- prowadzenie aktywnej integracji, adresowanej do klientów pomocy społecznej, z wykorzystaniem instrumentów aktywizacji społecznej, zawodowej, zdrowotnej i edukacyjnej,

- podejmowanie kompleksowych działań na rzecz zmiany postaw klientów, zwiększenia ich aktywności i współuczestniczenia w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych,
- rozwijanie pomocy w formie profesjonalnie prowadzonej pracy socjalnej, w tym w szczególności prowadzonej w oparciu o kontrakt socjalny oraz prowadzonej pod superwizją,
- zapewnianie dla dzieci i młodzieży gorącego posiłku we wszystkich szkołach funkcjonujących na terenie gminy a także osobom starszym i niepełnosprawnym,
- rozwijanie współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami i partnerami społecznymi,
- prowadzenie elastycznej polityki kadrowej służącej utrzymaniu dobrej jakości obsługi klienta oraz prawidłowej realizacji zadań, obejmującej m.in. dostosowywanie zatrudnienia do występujących potrzeb, szkolenie pracowników i podnoszenie kwalifikacji zatrudnionej kadry,
- wdrażanie nowego modelu funkcjonowania Ośrodka, polegającego na oddzieleniu pracy socjalnej od postępowania administracyjnego w sprawach świadczeń z pomocy społecznej oraz świadczenia usług społecznych, a także:
 - dalsza profesjonalizacja pracy socjalnej,
 - rozwijanie środowiskowej pracy socjalnej (metody organizowania społeczności lokalnej) związanej z aktywizacją i integracją mieszkańców,
 - podnoszenie jakości oferowanych usług społecznych,
 - dostosowywanie oferty usług do zmieniających się potrzeb indywidualnych i lokalnych z zastosowaniem innowacyjnych metod, technik i narzędzi,
 - monitorowanie oraz ewaluacja funkcjonowania jednostki oraz realizowanych przez nią celów.